2 nci basış **AKŞAM** 2 nci basış

Sene 19 — No. 6563 — Fiati her yerde 5 kuruş | PAZAR — 24 KÂNUNUSANİ 1937 | Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Müdür) - 20113 (Klişe)

SANCAK TAM İSTİKLÂLE KAVUŞUYOR

Fransız mahafili Sancak meselesi hakkında anlaşma olduğunu haber veriyor

Kararlaştırılan esasların yarın tesbit edilerek salı günü konseyden çıkması bekleniyor

Sancağa tam istiklâl veriliyor, Sancağın parlâmentosu, millî hükûmeti olacak, tamamiyeti Türkiye ve Fransa tarafından temin edilecek

Paris 24 (Telefonla saat 11,45)— Cenevreden gelen haberlere göre, dün gece Türkiye - Fransa heyetleri arasında bazı esas noktalarda az çok mutabakat hasıl olmuştur. Gazetelerin yazdığına göre Fransanın kabul ettiği esas noktalar şunlardır:

1 — Sancak Milletler cemiyetinin garantisi altında ayrı bir mevcudiyet addonlunarak dahilî işlerini tamamen müstakil surette kendisi idare edecektir.

2 — Sancağın mahallî parlâmentosu, millî hükûmeti vesairesi olacak, kendi teşkilâtı esasiyesini kendisi yapacaktır.

3 — Sancağın idare tarzını Milletler cemiyti kenseyi garanti edecektir.

4 — Sancek silâhtan tecrid olunack, Sancak ahalisi askere alınmıyacaktır.

5 — Sancağın harice karşı tamamiyeti Turkiye ile Fransanın müşterek emniyeti altında bulunacaktır.

Cenevreden gelen haberlere göre orada hasıl olan bu salâh bütün mahafilde Avrupa sülhü için büyük bir memnuniyet uyandırmıştır. Bu esasların bugün yarın tesbit olunarak salı günü konseyden çıkması bekleniyor.

Fransız gazeteleri "Tehlikeli safha geçti„ diyorlar

Bütün gazeteler bir anlaşma esaslarının kararlaştırılmasından memnun

Paris 24 (Telefonla) — Fransız gazeteleri Sancak meselesi hakkında esas itibarile bir anlaşma olduğunu yazıyorlar. Gazetelerin aldıkları haberlere göre vaziyet şudur:

Dün sabaha kadar ortalıkta büyük bir gerginlik vardı, anlaşma ihtimali pek az görünüyordu. Dün sabah İsveç Hariciye nazırı M. Sandlerin ısrarı üzerine yeniden konuşmalara başlandı. Konuşmalara İngiltere Hariciye nazırı M. Eden de iştirak etti.

Öğle vakti Yugoslavyanın Paris sefiri M. Puriç tarafından bir ziyafet verildi. Ziyafette Küçük itilâf, Balkan antantı murahhaslarından başka Fransız ve İngiliz hariciye nazırları da bulunuyordu. Bu münasebetle anlaşma temennileri hararetli surette tekrar edildi.

Öğleden sonra yeniden görüşmelere başlandı ve bazı esaslar kararlaştırıldı. Gece saat yirmi ikide tekrar toplanıldı. Müzakere bütün gece devam etti. Nihayet prensip itibarile anlaşma oldu. Anlaşma mucibince Sancak, Milletler cemiyetinin garantisi altında tam istiklâla kavuşmaktadır. Bir Türk - Fransız askerî anlaşması Sancağın tamamiyetini tekeffül edecektir.

FRANSIZ GAZETELERİNİN MEMNUNİYETİ

Paris 24 (Telefonla) — Bütün Fransız gazeteleri Sancak meselesinin tehlikeli safhasını geçirdiğini yazıyorlar. Ve bundan dolayı büyük bir memnuniyet gösteriyorlar.

DÜNKÜ TOPLANTILAR

Cenevre 23 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Bu sabah saat onda İsveç hariciye nazırı ve konseyin İskenderun meselesi raportörü reisliğinde husuî bir toplantı yapılmıştır. Bu içtimada Türkiye heyeti murahhasa reisi Aras ile Numan Menemencioğlu ve Necmeddin Sadak, Fransız hariciye nazırı Delbos ile Vienot ve İngiliz hariciye nazırı Eden ve müşaviri Rondel hazır bulunmuştur.

Cenevre 23 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

M. Eden ve Sandlerin huzuru ile bu sabah Fransa ve Türkiye mümessilleri arasında yapılan müzakereler esnasında İskenderun sancağı meselesine mandalar prensipleri dahilinde bir hal çaresi bulunmak yolunda büyük adımlar atılmıştır.

(Devamı 5 inci sahifede)

Sancak Türkleri bugün bir nümayiş yapacaklar

Antakya 23 (Hususî) — Müşahid heyet Beylânda iken Türk ehali tarafından nümayişle karşılanmış, kadın erkek: «Yaşasın Hatay, istiklâl, hürriyet istiyoruz» diye bağırmışlardır. Heyet âzasından biri: «Burada Arap yok mu?» diye sorduğu zaman: «Nahiyemizde bir tek Arap yoktur» cevabını vermişlerdir.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Ziraat bankası memurları nasıl tekaüt edilecek?

Ankara 23 (Akşam) — Büyük millet meclisi iktisad encümeninin ziraat kanunu projesini bazı tadillerle kabul ettiğini bildirmiştim.

İktisad encümeni banka memurlarının tekaüdlükleri üzerinde bilhassa durmuştur.

Hükûmet teklifinde bugünkü «ziraat bankası memurin ve müstahdemini tesisi» nin yeni kanunun neşri tarihinden itibaren «Türkiye Ziraat bankası memurini tekaüd sandığı» na kalpini ve bu yeni teşkilin tekaüd işleri ile beraber hastalık vesaire hallerinde yapılamamakta olan yardım işlerini de görmesi ileri sürülmekte idi.

İktisad encümeni tekaüd ve barem işlerinin mahiyeti itibarile ayrı işler

(Devamı 4 üncü sahifede)

Kış ve kar

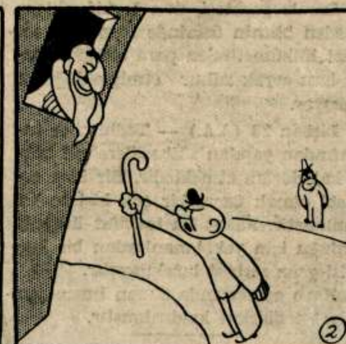
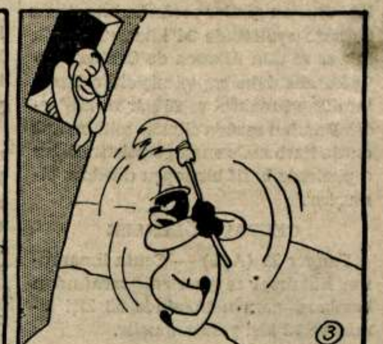
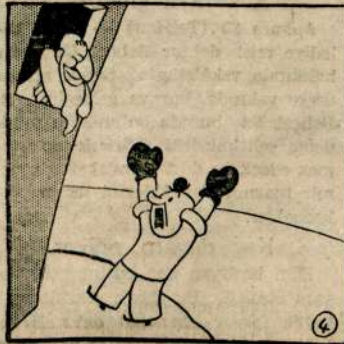
Dün şehrimize muhtelif fasılalarla kar yağmış, soğuk şiddetini muhafaza etmiştir. Dünkü kar sık sık tipi halini almıştır.

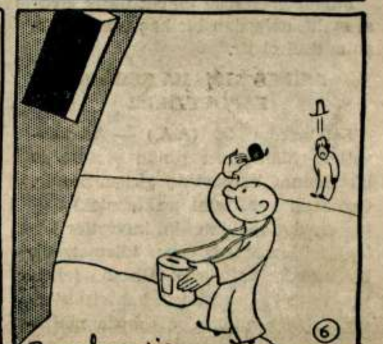
Dün limanımıza gelmesi icap

(Devamı 4 üncü sahifede)

Ak'la Kara !...

[Birbirini çekemiyen iki arkadaş]

Son dakika

Cenevrede vaziyet biraz daha ümidli görülüyor

Dün yeniden konuşmalara başlandı. M. Eden tavassutta bulundu

Cenevre 23 — İngiltere Hariciye nazırı M. Eden Sancak meselesi hakkında tavassut etmiş, tekliflerde bulunmuştur. Hatayda Milletler cemiyeti tarafından daimi bir komiserlik ihdası ve bu suretle muhtariyetin kontrolü mevzuu bahistir.

Yugoslav delegesi ve Romanya Hariciye nazırı, Türk ve Fransız heyetleri şerefin bir ziyafet vermişlerdir. Ziyafette ihtilâfın halli hakkında temennilerde bulunulmuştur. Konuşmalara geceleyin de devam edilmiştir. Sarfedilen gayretler neticesinde bir anlaşma ümid edilmekle beraber vaziyet henüz gergindir.

İngilterenin Türk tezine daha mütemayil olduğu söyleniyor.

VEKİLLER HEYETİ TOPLANDI

Ankara 23 — Vekiller bu akşam beşvekilin evinde toplanarak gece yarısından sonraya kadar müzakerede bulundular.

Londra 23 — Cenevrede en mühim konuşmalar Sancak meselesine dairdir. Bugün murahhaslar nikbindiler. Bir anlaşma ihtimali daha kuvvetli görünüyor. Türk ve Fransız heyetleri arasında yeniden konuşmalar başlamıştır. Tevfik Rüştü Aras bugün M. Litvinof ile de görüşmüştür. Anlaşma ihtimali düne nazaran daha kuvvetlidir.

M. Eden bu mesele ile daha fazla meşgul oluyor. Maamafih henüz müsbet bir netice alınamamıştır.

Bu Sabahki Telgraflar

Dançig işinin tetkikine başlandı

M. Eden Leh hariciye nazırına Lehistanın bu işte Almanya ve Dançig hükûmetlerile anlaşmış olmasını tenkit etti

Paris 23 — Cenevreden gelen haberlere göre İsveç hariciye nazırı M. Sandler, M. Delbos ve M. Edenden mürekkeb üçler komitesi toplanarak Milletler cemiyeti konseyinin ruznamesine dahil olan Dançig meselesini görüşmüş ve bu hususta Lehistan hariciye nazırı M. Bekin raporunu tetkik etmiştir.

Milletler cemiyeti konseyi Dançig meselesinde şu iki şık karşısında bulunuyor: Ya Dançiğe yeni bir komiser tayin etmiyerek oradaki ekalliyetleri ve Dançig rejimini yüzüstü bırakacak ve yahud da hakiki selâhiyeti haiz yeni bir fevkalâde komiser tayin edecektir. Konseyin bu ikinci şıkkı tercih ve ihtiyar edeceği muhtemeldir.

M. Eden, Lehistan hariciye nazırı M. Bekle görüştüğü zaman Lehistanın bu mesele hakkında Dançig ve Alman hükûmetlerile doğrudan doğruya anlaşmasından mütevellit elim ihtisaslarını saklamamış ve Milletler Cemiyeti tarafından Dançig için konulan statüye riayet edilmesi lâzım geldiği hususunda ısrar etmiştir.

Bu mesele hakkında müzakereler ve mütalâalar kulislerde devam etmektedir. Farnsa ile Lehistan arasındaki eski ittifak münasebetlerinin son zamanlarda kuvvet bulmuş olmasının Dançig meselesinde bir uzlaşma yolu bulunmasını kolaylaştracağı umulmaktadır.

General Göring Berline dönüyor

M. Mussolini ile bir defa daha konuştuktan sonra Berline hareket etti

Napoli 23 (A.A.) — M. Goering ve refikası dün Sorrente yarım adasındaki gezintilerine devam etmişlerdir. Pompeiye ziyaretlerinde oradaki makamat şerefine bir vermuth ikram etmişlerdir.

M. Goering ile zevcesi ölü şehri kısaca ziyaret ettikten sonra akşam Napoliye dönmüşlerdir. Belediyenin önünde kesif bir kalbalık kendilerine intizar etmekte idi. Siyah gömleklileden mürekkep müfrezeler selâma durmuşlardır.

Napoli 23 (A.A.) — M. Goering saat 6,30 da hareket ederek Romaya saat 9,25 te vasıl olmuştur. Bügün M. Mussolini ile konuştuktan sonra akşam saat 19 da Almanyaya hareket edecektir.

Roma 23 (A.A.) — M. Goerin saat 11,30 da Venedik sarayında M. Mussolini ile görüşmüştür.

Roma 23 (A.A.) — General Göring, ve refikası bu gece saat 19 da hareket etmişlerdir. General, istasyonda M. Mussolini ve Ciano tarafından teşi edilmiş ve halk tarafından alkışlanmıştır.

Ispanyada dahilî harp

Asiler Gırnatada 34 kilometre ilerlemişler

Salamanca 23 (A.A.) — Resmî tebliğ - Bu son günler zarfında kıtaatımız Gırnata eyaletinde 34 kilometre ilerlemişler ve dün Alhama de Granada ile üç kasaba daha zaptetmişlerdir. Kızıllar dün 86 maktul ve 26 esir vermişlerdir. Bundan maâda elimize mühim mikdarda harb malzemesi geçmiştir. Diğer cephelerde hafif bir topçu düellosu olmuştur.

CEUTADA ÖLENLER

Tanger 23 (A.A.) — Ceuta limanının hükûmet tayyareleri tarafından bombardımanı neticesinde 38 kişi ölmüş ve 12 kişi yaralanmıştır.

Mukabelebilmisil olmak üzere siyasî mahkûmlardan bir kaç tanesi kurşuna dizilmiştir.

ASİLER ALHAMA ŞEHRİNİ ZAPDETTİLER

Salamanka 23 (A.A.) — Asi kuvvetleri, Malaganın şimali şarkisinde bir hücum hareketine girişmişlerdir. Gırnatanın cenubu şarkisindeki dağlık eraziye sokulan bu kuvvetler Malaga istikametinde otuz kilometrelik bir mesafe katederek Alhama şehrini ve civar mevkileri zaptetmişlerdir. Asiler mühim mikdarda malzeme iğtinam etmişlerdir.

Yugoslav - Bulgar anlaşması

Dostluk paktı bugün Belgradda imza edilecektir

Sofya 23 (A.A.) — Bulgar Yugoslav dostluk paktı yarın imza edilecektir. Paktın imzası için bu akşam Belgrada hareket eden Bulgar heyeti, başbakan M. Köseivanoftan başka, dış bakanlığı genel sekreter vegili M. Petrof Çamakof, matbuat direktörü M. Balabanof ve başbakanlık hususî kalem direktörü M. Milefden mürekkeptir.

Heyete mühim Sofya gazetelerinin muhabirlerinden bir grup refakat etmektedir.

Belgrad 23 (A.A.) — Yugoslav ve Bulgaristan başbakanlarının yarın imza edecekleri daimî dostluk misakı metin itibarile çok kısadır. İki memleketin dosluğunu teyit ve tekit eylemekle iktifa etmektedir.

Adis Ababada Çekoslovak konsoloshanesi

Prag 23 (A.A.) — Çekoslovakya hükûmeti Adis - Ababada bir konsolosluk ihdasına karar vermiştir.

Lizbonda tedhiş

Umumî binalar sıkı bir muhafaza altında

Lizbon 23 (A.A.) — Umumî binalar polisin sıkı nezareti altındadır. Silâhlı devriyeler sokaklarda dolaşıyor. Tage nehrinin kenarındaki petrol hazineleri civarına hususî bir muhafız kıtası ikame edilmiştir.

Seculo gazetesi, dün tevkif edilenlerden birinin üzerinde İspanyol markist hükûmetinden para aldığına dair bazı evrak zuhur etmiş olduğunu yazıyor.

Lizbon 23 (A.A.) — Tedhişçiler tarafından yapılan süikasdlere aid tahkikat devam etmektedir. Bir kaçı ecnebi olmak üzere bir çok kişi tevkif edilmiştir. Fakat bu tevkifat ihtiyatî olduğu için yakalananlardan bir kaç kişi gene serbest bırakılmıştır.

Harb gemilerinde alınan hususî emniyet tedbirleri kaldırılmıştır.

Sularımızdaki balıkların cinsleri tayin edilecek

Ankara 23 (Telefon) — Fransanın Dippe şehrinde toplanan beynelmilel balıkçılık kongresinde Türkiyeyi temsil eden B. Kemal kongre hakkındaki raporunu iktisat vekâletine vermiştir. Bu raporda kongrede Türk balıkçılığı hakkında verilen izahatın büyük bir alâka uyandırdığı ve sularımızdaki balıkların cinslerini tayin etmek üzere beynelmilel bir araştırma heyetinin seçilmesi hakkındaki teklife kongrenin iştirâk ettiği bildirilmektedir.

Türk - Hollânda dostluğu

Dün akşam radyoda nutuklar söylendi, Ankarada bir toplantı yapıldı

Ankara 23 (Telefon) — Memleketimizle yeni bir ticaret anlaşması imzası ve bazı ticarî ve sınaî anlaşmalar teferrüatının tesbiti için şehrimizde bulunan Hollanda ticaret heyeti şerefine bugün Anadolu klübünde bir ziyafet verilmiştir. Heyet bu ziyafetten sonra Cumhuriyet Halk partisi umumî kâtibini, iktisat vekâleti müsteşarı B. Faik kurdoğlunu ziyaret etmişler, Fırka ve Büyük Millet meclisi binalarını da gezmişlerdir.

Bu akşam Hollandada Türkiye için hususî bir radyo neşriyatı yapılmış ve Türk - Hollanda dotluğu etrafında hararetli ntuklar söylenmiştir.

Sat altıda sefaret binasında toplanılmış ve neşriyat sefaret binasındaki radyodan dinlenmiştir. Bu sırada şehrimizde bulunan Hollânda heyetinin Felemenkte bulunan zevceleri birbirini müteakip kocalarına hitaben radyoda söz söylemişlerdir. Zevcelerinin sesini radyoda duymak hadisesi toplantıya büyük bir neşe vermiştir.

Türk ve Hollânda millî marşları radyoda dinlenmiş ve kadehler her iki memleketin refah ve tealisi şerefine kaldırılmıştır.

Sefarethanedeki ziyafette iktisat vekâleti müsteşarı, bir çok davetliler ve gazeteciler hazır bulunmuştur.

Türkkuşu

Edirne şubesi martta merasimle açılacak

Edirne 23 (A.A.) — Türk kuşunun Edirnede bir şube açması kararlaştırılmış ve derhal faaliyete geçilmiştir. Hazırlıklar şubat sonuna kadar sürecek ve mart ayı içinde Türk kuşu şubesi büyük törenle açılacaktır.

Bu teşebbüs Edirne gençliği tarafından büyük bir alâka ve sevinçle karşılanmıştır.

Çifteler harasına 115 aygır ve kısrak verildi

Ankara 23 (Telefon) — Damızlık aygır ve kısrak mübayaası için Iraka gitmiş olan heyetimiz dönmüştür. Bu heyet marifetile satın alınan 115 aygır ve kısrak Çifteler harasına verilmiştir.

İzmir belediye reisi fuar hakkında görüşmek üzere yakında Ankaraya gidecek

Ankara 23 (Telefon) — İzmir belediye reisi doktor Behçet Uz fuar hakkında vekâletlerle temas etmek üzere yakında, buraya gelecektir. B. Behçet Uz burada bulunduğu müddetçe şehrimizdeki sefirlerle de temas edeck ve dost memleketlerin İzmir fuarına iştirâklerini temine çalışacaktır.

Kar devam ediyor

Dün başlıyan kar bütün gece devam etmiştir. Bu sabah sekizden itibaren tekrar kar başlamıştır. Karın kalınlığı 20 santimetreyi bulmuştur.

Federasyonların nakli

Gayri federe klüpler de spor kurumundan yardım görecek

Ankara 23 (Telefon) — Ankaraya nakilleri kararlaştırılan federasyonlardan İstanbul ile alâkaları dolayısile gelemiyeceklere başkanlar vardır. Bu federasyonların başkanları yerine geçirileceklerin isimleri etrafında münakaşalar yapılmaktadır.

Spor kurumu genel merkezi esas nizamname mucibince hazırlanacak talimatnamelerden sicil, disiplin, vazife ve salâhiyet talimatnameleri ikmal edilmiştir. Tabedilmek üezere bulunan talimatnameler, spor teşekküllerine hemen gönderilecektir. Sicil talimatnamesinde gayri federe klüpler hakkında da esaslı hükümler bulunmaktadır. Federe klüpler gibi gayri federe klüpler de Türk spor kurumunun yardımına mazhar olacak ve kurumun mürakabesi altına alınacaktır.

Türk spor kurumu yüksek disiplin heyti âzası yakında seçilecektir.

Teşviki sanayi kanunile bahşedilen müsaade ve muafiyetlerin kaldırılacağı doğru değil

Ankara 23 (A.A.) — Teşviki sanayi kanunu ile sinaî müesseselere bahşedilen müsaade ve muafiyetlerin kaldırılacağına dair gazetelerde çıkan haberler münasebetile alâkalı daire, teşviki sanayi kanunu ile bahşedilen muafiyetlerin ve bilhassa bu hususta iktisap edildiş olan hakların katiyen muhafaza edileceği yolunda kamutayın geçen içtima devresinde iktisad vekili B. Celâl Bayar tarafından yapılan resmî beyanatı hatırlatmakta ve bu haberlerin asılsız olduğunu beyan etmektedir.

Zaten bugünkü kanun, tanınmış olan muafiyetlerin 1942 ye kadar devamını âmir bulunmaktadır.

Sanayiin inkişafı

Eleman ve usta yetiştirilmesi hakkında bir kanun lâyihası hazırlandı

Ankara 23 (A.A.) — İkisad vekâleti sanayiin inkişafı ile beraber teknik elemanları ve bilhassa usta ve kalifiye amelelerinin yetiştilmesini temin maksadile bir kanun projesi hazırlamıştır. Kanun, sanayide muayyen şartlar dahilinde çalışan işçilerin teknik yetiştirilmelerinde sanayicilere bazı mükellefiyetler yüklemektedir.

Kanun esbabı mucibesinde diyor ki: «Sanayileşme, Türkiyedeki bütün vatandaşların beraberce çalışması icabeden bir hedefdir. Bu hedefin her meseleyi yalnız hükûmet işi değil, bütün vatandaşların müşterek işidir. Bunun içindir ki, memleket sanayicilerinde de kendi müesseselerinde çalışan işçileri yetiştirmesi ve sanayiin kalifiye elemanları haline getirilmesi icabeder.» Bu kanun projesi icra vekilleri heyetine verilmiştir.

Japon kabinesi istifa etti

İstifanın sebebi Diyet meclisindeki hadiselerdir

Tokyo 23 (A.A.) — Kabine istifa etmiştir. Harbiye nazırının, Diyet meclisi meselesinde uyuşmak istemesi kabinenin diğer azaları arasında bir ihtilâf hasıl olmasına mâni olmuştur. Bu vaziyet karşısında kabine istifa etmeğe mecbur kalmıştır.

TOKYO CİVARINDA İNFİLÂK

Tokyo 23 (A.A.) — Tokyonun şimali garbisinde bulunan bir barut deposu infilâk etmiştir. İnfilâk neticesinde beş kişi ölmüş ve üç kişi yaralanmıştır.

İran veliahdı ilkbaharda geliyor

Tahrandan bildirildiğine göre İran veliahdının ilkbaharda Ankarayı ziyaret edecekleri Tahranda kuvvetle söyleniyor.

M. Musolini Trablusa gidecek

Roma 24 (Akşam) — M. Mussolini Trablus - Bingazi otomobil yolunu açmak üzere martta Trablusgarba gidecektir.

Bir hafta içinde yakalanan kaçakçılar

Ankara 23 (A.A.) — Geçen bir hafta içinde gümrük muhafaza örgütü, 3 ölü, 1 yaralı 56 kaçakçı, 1000 kilo gümrük kaçağı, 103 kilo inhisar kaçağı, 477 defter sigara kağıdı, 15 altın, 53 Türk lirası, 37 kesim hayvanı ile 16 kaçakçı hayvanı ele geçirmiştir.

Amerikada seylâb

16 kişi öldü 100 bin kişi evsiz barksız kaldı

Nev-York 23 (A.A.) — Ohio nehri gitikçe kabarmaktadır. Halen Louisvillede seviyesi normal seviyesinden 14 metre yükselmiştir.

Cincinnatide Ohionun seviyesi 21 metreyi bulmuş ve bu suretle 1884 senesindeki rekoru kırmıştır. Tugyan altı devlette tahribat yapmıştır. Ohio ve Missisipi vadileri bilhassa müteessir olmuşlardır. Bu havalide 16 kişi ölmüş ve 100,000 kişi meskensiz kalmıştır.

Zarar ve ziyan bir kaç yüz milyon doları bulmuştur. Geçen mart ayında şidetli bir tugyana sahne olan Pittsburghi yeniden sular basmıştır. Sular iş mahallesini de tehdid etmektedir.

İlâç, erzak ve bilhassa yünlü esvaplar yüklü tayyareler, vapurlar ve kamyonlar süratle su altında kalan mıntaklara sevkedilmiştir. Soğuk ve kar felâketzedelerin sefaletine inzimam etmektedir. Bir tifo salgnı çıkmasından korkulmaktadır.

BİR BEND YIKILDI 8 KİŞİ ÖLDÜ 50 KİŞİ KAYBOLDU

Nev - York 23 (A.A.) — Lawrenceburgh civarında suların tazyikile bir bend kırılmıştır. Sekiz kişi ölmüş ve elli kişi kaybolmuştur.

Romanya başvekili ile harciiye nazırı Ankaraya 10 şubatta gelecekler

Ankara 23 (Telefon) — Romanya başvekili Tataresko ile hariciye nazırı Antonesko şubatın onunda Ankaraya geleceklerdir.

FIKRA

Yıl 1270

Alaturka 1270 de sadrazamlardan biri, diğer nazırlarla konuşarak, saraya yeni bir ıslâhat lâyihası daha takdim eder. Başlıca tedbirler [malî muvazene kurmak, irtikâbı kaldırmak, demiryolları yapmak v. s. gibi] arasında ikisini zikredelim:

1 — Ağaç dikmek,

2 — Ormanları zabıt ve rabıt altına almak.

1270 den 1932 ye kadar tam 82 sene geçti. Biz dahi Türkiye ormanlarını kurtarmak çarelerini düşünmekteyiz.

Bu arada Osmanlı imparatorluğundan birçok parçalar, Avusturya - Macaristan veya eski Rusya imparatorluklarına intikal etti. Onlar, bu topraklardaki 1270 tahriblerinin önüne geçtikten başka, yeni ve büyük ormanlıklar yetiştirdiler. Hâttâ bunlardan bile bir kısmını tekrar tahrib etmek fırsatı elimize geçti.

Halk baltasından ormanları korumak için Avusturya ve Rusya usulleri basitti: Ormanda odun ve sair köy ihtiyaçları için kesilecek ne varsa devlet hepsini ormanların kenarlarına yığar ve köylülere taksim eder. Hususî kimselerin ormana girmeleri sadece ve ölüm tehlikesi ile yasaktır: istihkâma girmek gibi!

Fakat asıl kaçakçılar ve tahribçiler bizde ormanlar içine yerleşmişlerdir. İlk ve başlıca tedbir, bunları düzlere indirmek, ve onların, topraksızlık veya toprak verimsizliği yüzünden, işter istemez yaptıkları zararların önüne geçmektir.

Orman kanunu ile uğraşan arkadaşlarımıza bir şey hatırlatmak istiyoruz: Niçin koru yetiştirenlerden ağır vergiler alıp, asırlık ağaçlıkları arsa arsa parcalatıyoruz ve Boğaziçi sırtlarında olduğu gibi, tabiati tekrar soyduruyoruz? Her hususî ev ve köşk için muayyen bir mikdar, 5 veya 10 dönüm, bir arsadan vergi almak ve meyvasız ağaç ekilerek koru yetiştirilmek şartı ile, diğer kısım araziyi vergiden affetmek yerinde bir tedbir olmaz mı? Ağaç primi. — Fatay

Şehir Haberleri

Liman tesisatı

Ingiliz mühendislerinin yarın gelmesi bekleniyor

İstanbul limanına yeniden yapılacak modern tesisata aid plânı hazırlayacak olan Gibbs müessesesi mühendislerinin yarın şehrimize gelecekleri haber alınmıştır. Her hangi bir sebeple mühendisler yarın gelemezlerse pazartesiyi takip eden günler mühendislerin gelmeleri beklenecektir.

İngiliz mühendisleri gelince liman umum müdürlüğünde bir toplantı yapılacak, umum müdür tarafından mühendislere muhtelif işler hakkında izahat verilecektir. Ayni gün limanda bir gezinti yapılacak, rıhtımların vaziyeti, antrepolar, Kuruçeşme komür depoları, Boğaziçinin bir kısmı ve bütün liman gözden geçirilecektir. Bu arada Haliçin vaziyetinin tetkik edilmesi de muhtemeldir. Fakat şimdilik Haliçten evvel İstanbul limanının tesisat plânı hazırlanacaktır.

Elini makineye kaptırdı

Anadoluhisarında halat fabrikasında Yakup adında bir işçi dün çalışırken sağ elini makineye kaptırmıştır. Yakubun parmakları parçalanmış, baygın bir halde hastaneye kaldırılmıştır. Kaza etrafında zabıta tahkikat yapıyor.

Ne kadar et yedik?

Kânunuevvel ayında mezbahada, kaç hayvan kesildi?

Geçen kânunuevvel ayında Karaağaç mezbahasında 2,880 karaman, 6,684 dağlıç, 5,122 kıvırcık, 1.097 keçi, 1,587 kuzu, 1,492 öküz, 195 inek, 250 manda, 354 malak, 14 de boğa kesilmiştir.

Keçi kesimi geçen aylardan fazladır. Keçi etinin şehrimizde fazla istihlâk edildiği dikkate şayan görülmüştür. Et fiatlerinin yükselmesi yüzünden ucuz et arıyan halkın isteğini reddetmemek için bir çok kasapların ucuzca tedarik ederek sattıkları etlerden çoğunu keçi eti teşkil ediyor.

Bittabi halk, istihlâk ettiği etin koyun veya keçi olduğundan haberdar değildir. Belediye, halkın koyun ve keçi etini tefrik edebilmesi için esaslı tedbirler almalıdır. Evvelce de yazdığımız gibi et gövdeleri üzerinde sarih bir işaret mevcut olmadıkça halk daha uzun müddet, böyle haberi olmaksızın, koyun yerine keçi eti yemeğe mahkûmdur.

Karı kocayı ayırmak isterken

Hasköyde oturan İlya adında bir adam dün karısile kavga ederkren ayni evde oturan Avramla karısı Fani araya girerek bunları ayırmak isterken mişlerdir. Kavgayı ayırma kisterken İlyanın kendi karısına attığı bir taş Avramın başına isabet ederek yaralamıştır. Avramın karısı Fani de bir hayli dayak yemiştir. Vakaya polis el koymuş, yaralı Avram tedavi altına alınmıştır. Kavga etrafında tahkikat yapılıyor.

Istanbulda bir aylık inşaat

Geçen ay 22 ev ve 4 apartıman yapıldı

Geçen kânunuevvel içinde İstanbulda 22 ev, 4 apartıman inşa edilmiş ve 200 bina da tamir edilmiştir.

Bundan başka son yapılan numarataj neticesinde İstanbulda 71,708 ahşap, 69,186 kârgir, 5485 de yarısı kâgir, yarısı da ahşap olmak üzere 146,379 bina vardır. Bu binalardan 57,809 bina bir katlı, 56,885 iki katlı, 24,495 üç katlı, 4,981 dört katlı, 34528 beş ve daha fazla katlı binalardır.

Bu istatistik binalardan başka İstanbulda 34,902 arsa, 628 bostan, 112,120 bahçe, 33 park, 4 spor sahası, 356 tarla, 381 mezarlık olduğunu göstermektedir. Bu suretle üstlerinde bina olmadığı halde boş olan sahaların yekûnu 47,516 parça tutmaktadır.

Iktisadî teşkilât

Vekâlet baş müfettişi tetkikat için şehrimize geldi

İktisad vekâleti teftiş heyeti reisi bay Hüsnü Yaman dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiştri. Bay Hüsnü Yaman dün ticaret odasında meşgul olmuş ve bir müddet oda kâtibi umumîsi bay Cevad Nizamî ile görüşmüştür. Teftiş heyeti reisi şehrimizde bir müddet kalarak yeni iktisadî teşkilât etrafında tekikatta bulunacaktır.

Bu tetkikler, memleketteki iktisadî teşkilâtı yeni baştan kuran kanunun katî şeklini almasına esas teşkil edecektir. Dün bu mevzu üzerinde ticaret odası kâtibi umumîsi ile görüşen bay Hüsnü Yaman şehrimizde kaldığı müddetçe diğer bazı alâkadarlarla da temaslar yapacaktır.

Bu arada sanayi birliği ve bir kısım sanayi erbabile de görüşülmesi kuvvetle muhtemeldir. Çünkü iktisadî teşkilât kanunile beraber yeni sanayi teşkilâtı kanunu da ayni zamanda meclise verilecektir. Bu münasebetle müstakbel sanayi teşkilâtı hakkında millî sanayi birliği ve ona mensup sanayicilerin düşüncelerini almak faydalı görülüyor.

Merdivende kavga

Ibrahim Kadriyeyi merdivenden yuvarladı

Sarayburnu mahzenlerinde yatan Kadriye adında bir kadın dün mahzenin merdiveninden inerken ayni bahzenin diğer bir tarafında yatıp kalkan İbrahim adında biri de merdiven başına gelmiştir. İbrahim daha evvel merdivenden inmek istemiş ve kadın kendisine yol vermeyince hiddetlenerek bir tekme vurup Kadriyeyi merdivenlerden yuvarlamıştır.

Kadriye başından ve muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Vakayı haber alan polisler yetişerek Kadriyeyi hastaneye kaldırmışlar, İbrahim yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Yarın
Fotoğraf tahlilleri
Karikatür serimizin
6 ncısı!

Ray otobüsleri

Tenzilâtlı tarifenin şümulü tevsi edildi

Alpullu ile Kırklareli arasında ray otobüsleri işletilmesine karar verildiğini yazmıştık. Şark demiryolları tarafından yapılan ve ahiren dokuzuncu işletme müdürlüğünce tatbik edilmekte olan tenzilâtlı tarifeden ray otobüsleri yolcularının ne şekilde istifade edeceklerine dair bir tarifname hazırlanmıştır.

İstanbul, Uzunköprü, Kırklareli, Alpullu tren biletlerinde yalnız gitme için ve gündüzleyi seyahat etmek şartile yüzde 30, gidip gelme biletlerde ise yüzde elli tenzilât yapılmıştı. Gece seyahat edenler arasında İstanbuldan Edirneye, Edirneden İstanbula; Edirneden Alpulluya, Alpulludan Edirneye gidenler bu yüzde elli tenzilâttan istifade edebileceklerdir.

Ray otobüslerile Edirneden Kırklareline seyahat edecek olanlar Edirneden Alpulluya kadar bir ve Alpulludan da Kırklareline gene başka bir bilet aldıkları takdirde tenzilâttân müstefit olabileceklerdir. Ayni şekilde Kırklarelinden İstanbula veya Edirneye seyahat etmek istiyenler de gene Alpulluda bilet değiştirdikleri takdirde ucuz seyahat edebileceklerdir.

Seyrüsefer kanunu

Meclisin bu devresinde müzakere edilecek

Dahiliye vekâletinin bütün kara vesiti nakliyesinin işletmesi ve idaresi için büyük bir seyrüsefer knun lâyihası hazırladığını yazmıştık. Bu kanun lâyihası, meclisin bu devresinde müzakere edilecektir.

Yeni kanun lâyihasında her türlü seyrüsefer işleri, kazalar, şoförlerin vaziyetleri, meslekî ihtisasları, vesaiti nakliyeye mahsus yolların tayini, yaya yollar ve saire hakkında gayet mühim hükümler vardır.

Bu kanun çıkıncaya kadar İstanbul belediyesinin yocuların karşıdan karşıya geçenleri ve saire hakkında bir müddet evvel ittihaz ettiği kararların tatbiki tehir edilmiştir. İleride yeni kanuna göre icap eden yeni kararlar verilecektir.

Hamal kavgası

Şaban ve Mehmed adlarında iki kişi dün Sirkeci civarında bir yük taşımak meselesinden kavga etmişlerdir. Kavgada ikisi de bıçak ve sopalarla biribirleini tehlikeli surette yaralamışlardır. Vaka polise bildirilmiş, yaalı kavgacılar hastaneye kaldırılarak kavga hakkında tahkikata başlanmıştır.

Marrif müsteşarı

Maarif vekâleti müstaşrı B. Rıdvan Nafiz, dün Haydarpaşa lisesile Kadıköy, Üsküdar orta mekteplerini ve Çamlıcadaki muallim mektebini ziyaret etmiş ve teftişte bulunmuştur. Maarif müsteşarı bir iki güne kadar Ankaraya dönecektir.

Üsküdar tramvayları

Halk bu tarafta da tramvay ücretlerinin indirilmesini istiyor

Fransa ve İsviçre frangının düşmesi üzerine elektrik fiatlerinin tenzilinden sonra şubat başında toplanacak olan tramvay tarife komisyonunun da tramvay ücretlerini 30 para ile 60 para arasında indireceğini yazmıştık.

Bu vaziyeti nazarı dikkate alan Kadıköy Üsküdar halkı, Üsküdar tramvay şirketinin de elektrik cereyanını İstanbul elektrik şirketinden aldığını nazarı dikkate alarak Üsküdar ve Kadıköy tramvay ücretlerinin inmesi lâzım geldiğini ileri sürmektedirler.

Haber aldığımıza göre bu havalideki halk, bu hususta aralarında bir mazbata hazırlıyarak Nafia Vekâletine müracaat edeceklerdir. Halk tarafından ileri sürülen bu haklı dileğin nafia vekâletince nazarı dikkate alınacağını umuyoruz.

Bir çırpıda

Rollerimiz

Güzel bir istatistiğe rasladım. Dünyade, pek az memleketler müstesna, hemen her yerinde «müstehlik unsur» un yüzde 78 i kadınmı...

Maamafih bunu anlamak için öyle derin derin istatistikleri karıştırmıya, tetkikler yapmıya hiç te lüzum yoktur sanırım.

Bu gündüz gibi âşikâr hakikati anlayabilmek için gazetelerin ilân sahifelerine şöyle bir göz gezdirmek kâfidir.

İşte bir hikâye, bir aşk romanı gibi başlıyan bir ilân:

«Ah kocam beni aldatıyor... Genç ve güzel bir kız seviyor... Lâkin kocamın aldatmasında bütün kabahat bendedir. Zira eğer şimdiye kadar «........» kreminden kullanmış olsaydım dünyanın en güzel cildine ben sahip olacaktım ve kocam da bana ihanet etmiyecekti.. bayanlar «........» kreminden kullanınız....»

İşte hikâye tarzında ikinci bir ilân:

«Delikanlı bakar bakmaz kalbinden ılık bir heyecanın aktığını hissetti. Aşk denilen şey acaba bu mu idi?.. Genç kızın gözleri onu büyülemişti. Çünkü genç kız meşhur «.....» kreminden kullanıyordu. Bayanlar «......» rimelinden kullanmağı ihmal etmeyiniz..»

Yahud şöyle bir muhavere:

— Bu bayanla niçin kimse dans etmiyor?.

— Çünkü ağzı kokuyor..

— Ondan kolay ne var?.. «.....» diş macunu kullansın.. ağzında bir bahar kokusu yaratmış olur ve bu güzel kokuyu teneffüs etmek için bütün gençler dans etmeğe can atarlar.

Veya bir resim... Güzel bir kadının arkasında iki çapkın erkek:

— Ne güzel endamı var değil mi?

— Gayet tabiî monşer... «......» korselerinden kullanıyor...»

Görülüyor ki erkekler müstehlik olmak kabiliyetini kaybettikçe kadınlar daha ziyade istihlâkte bulunuyorlar... Korkarım bu gidişle bir zaman gelecek, müstehlik sınıf yüzde yüz kadın olacak..

Yani hayat rollerimiz artık iyiden iyiye tayin edildi. Biz kazanacağız onlar sarfedecekler.. !

Bir dükkâncı bir gazeteciye:

— Kadınlar olmasa halimiz harap... diyordu.

Demek kadınların fazla istihlâk etmek suretile dünya iktisadiyatına büyük faydaları dokunuyor..

H. F.

Tütün satışları

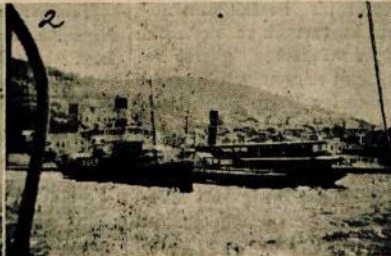
Karadeniz mıntakasında fiatler yüksektir

Muhtelif mıntakalarda tütün satışlarına devam ediliyor. Karadeniz mıntakasında fiatler yüksekliğini muhafaza etmektedir. Samsun dizi dengi tütün satışları hararetlenmiştir. Mahsulün kilosu 140, âdi tütün olan «Görmez» ler ise 48 kuruştur.

Bafrada bu mevsim bir milyon kilo tütün satılmıştır. Fiatler Samsuna nazaran düşüktür. Mahsul 115, Görmez 35 kuruşa alıcı bulmaktadır. Marmara mıntakasında da ilk satış yapılmış ve borsada 6000 kilo mal satılmıştır. Mahsul fiati 86, Görmezlerde 32 kuruştur.

Daimî fotoğraf müsabakamız

Amatörlere mahsus daimî fotograf müsabakamızın bu haftaki seçiminde (üçer liralık kitap) hediyemizi kazananlar: 1 — Ankara maliye vekâleti tasfiye muhasipliği memurlarından bay Reşad oğlu Gündüz. 2 — Beyoğlu Yazıcı sokak No. 59 M. Tuncay. 3 — Ankara posta kutusu No. 221 Aynur Tanyolaç. 4 — Beylerbeyi Fıstıklı mahallesi No. 20 A. Ersan.

Ziraat bankası memurları

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

olduğunu nazarı dikkate alarak hükûmetin teklifini şu şekilde tadil etmiştir:

«Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasında memurların tekaüdlük ve hastalarına yardım işleri ile uğraşmak üzere «Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası tekaüd sandığı» ve «Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası mamurları yardım sandığı namları ile iki sandık kurulur.

«9 şubat 1931 tarihli sened ve aynı tarihli statü ile vücude getirilmiş olan Ziraat bankası memurin ve müstahdemini tesisi bu kanunun neşrinden itibaren tasfiye ve tesisin memurların adlarına yazılı olarak birikmiş mevcudun yeni kurulacak tekaüd sandığına ve memurların adlarına birikmiş olanların hariçte kalan diğer mevcudu ile memurlar zimmetindeki alacakları da yardım sandığına devolunur.»

TEKAÜD SANDIĞININ MALÎ KAYNAKLARI

Kurulacak tekaüd sanğıdının malî kaynakları:

A) Ziraat bankası memurin ve müstahdemini tesisinden devrolunacak mevcudat,

B) Sandık statüsüne göre memur istihkaklarından tevkif olunacak yüzdelerden,

C) İdare meclisinin kararı ile her sene memur maaşlarının bir senelik tutarının % 7 sini geçmemek üzere bütçeden ayrılacak ve sandığa verilecek yardım parasından,

D) Mevcudun geliri ile teberrulardan ibaret olacaktır,

Ziraat bankası memurlarından eski Ziraat bankası memurin ve müstahdemini tesisinden para almış olanlar yeni tekaüd sandığı statüsüne tevfikan tekaüdlük hakkından istifade etmek istedikleri takdirde evvelce tesisden aldıkları parayı yeni tekaüd sandığına iadeye mecbur olacaklardır.

21. XI. 1930 tarih ve 58 numaralı idare meclisi kararile tekaüd istikakları tesfiye edilmiş memurlar da bu kararlara göre almış oldukları tazminatı -kesilmiş vergiler hariç- tekaüd sandığına faizsiz olarak mukassaten iade etmekle mükellef tutlacaklardır. Şu kadar ki tahsil edilecek tekaüd maaşının dörtte birini geçmemek şartile her ay borcun % li tevkif edilmek suretile iadeyi kabul etmiyenlere tazminatı taallûk ettiği senelere aid zimmetleri tekaüde esas olarak alınacak devlet memurlarındaki ve bankadaki fiilî müddet hizmetlerinin hesabına sayılmıyacaktır. Tazminat tamamen tahsil olunmaksızın ölen veya bankaca takaüd edilen memurlar ile bunların ailelerine maaş tahsis edilecektir.

İktisad encümeni banka memurlarına her sene bir aylık maaşları tutarının ikramiye olarak verilmesi yolundaki hükûmet teklifini kabul etmiştir.

Vazifede kusurları tesbit edilenlere bu ikramiye verilmiyeceği gibi bankayi kazandırmış ve müsbet iş görmek suretile fazla yararlığı tesbit edilenlere verilecek ikramiye de iki aylık maaş mıktarına çıkarılacaktır.

Sancak Türkleri

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Halk, bitaraf heyet âzalarını kırkıncı fırka şehit âbidesine götürmüşler, buraya çelenk koydukları için mahkemelerde süründüklerini, geçenlerde bir Fransızın bu âbideye kurşun attığını söyliyerek topladıkları kurşunları da müşahid heyete vermişlerdir.

Köylüler müşahidlere mahsullerinden aldıkları paranın âşara bile yetmediğini, istiklâllerine kavuşmak için bu zalim idareye karşı tırnaklarile mücadele edeceklerini söylemişlerdir.

TÜRKLER İSTİKLÂL İÇİN HAYATLARINI FEDA EDECEKLERDİR

Antakya 23 (Hususî) — Müşahidler dokumacı, marangoz, kunduracı, şoförler heyetlerini kabul etmişlerdir. Bunlar mahallî hükûmetin tazyik ve mezalimini anlatmışlar, istiklâl istediklerini, bu istiklâl verilmezse istiklâl için hayatlarını fedaya karar verdiklerini de ilâve etmişlerdir.

TERCÜMANLIK VAZİFESİ TÜRK DÜŞMANLARINA YAPTIRILIYOR

Antakya 23 (Hususî) — Müşahidler heyeti buradaki tedkikleri sırasında bazı Alevî köylerine de gitmişlerdir. Marangoz, Kunduracı, Zürâ, Manifaturacı heyetlerile de görüşeceklerdir.

Bu esnada Havas ajansının muhabirinin müşahidlerle sık sık temas ettiği nazarı dikkati celbediyordu.

Heyetin beraberindeki tercüman da Fransız istihbarat tercümani Anton isminde bir Türk düşmanıdır. Heyetin bitaraf bir tercüman bile getirmedikleri halkı çok sinirlendirmiştir.

Hacılar kazasından gelen habere göre istihbarat tercümanı halkın hakikî maksatlarını temamen ters anlatmaktadır.

TÜRKLERİN NÜMAYİŞ YAPMALARINA MÂNİ OLUYORLAR

Antakya 23 (Hususî) — Türk köylüleri yarın muazzam tezahürat yapacaktır. Halk mümessilleri müşahid heyetine şu mektubu yazmışlardır:

«Yarın kadınlırın ve civardan gelecek köylülerin iştirâkile muazzam bir nümayiş yapılacaktır. Bu tezahüratı görmek için Antakyada kalınız.»

Antakya 23 (Hususî) — Tezahüratta bulunacak Türk köylülerini getirmek üzere gidecek otomobillerin köylere sokulmaması için kaymakamlık ve jandarmaya emir verilmiştir.

TÜRK KÖYÜNÜ ARAP KÖYÜ DİYE TANITIYORLAR

Adana 23 (Hususî muhabirimizden — Müşahidler Halepten İskenderuna geçmişler ve oradan da Karaaça gitmişlerdir. Müşahidler Karaağaça vasıl olmadan Mustafa Kuranî adında birisi bir balye bayrak götürerek köyü Suriye bayraklarile donatmıştır. Ekseriyeti Türk olan köy halkı da heyetle temastan menedilmiş ve bu suretle köy bir Aarap köyü olarak tanıtılmıştır.

Müşahidlerin hafta içinde hava yolile Cenevreye dönecekleri söyleniyor.

Sancakta vaziyet iki ay evvelkinden farksızdır. İnsafsız tazyikler karşısında son hafta içinde yüzden fazla Türk hududumuza iltica etmiştir.

Kar yağışı dün fasılalı devam etti

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

eden Vatan vapuru yolda kalmış ve Sinop limanına ilticaya mecbur olmuştur. Havalar müsait gittiği takdirde Vatan vapuru yarın şehrimize gelebilecektir. Anafarta vapuru da Amasraya sığınmıştır. Pazartesi akşamı limanımıza gelmesi beklenmektedir.

Aldığımız malûmata göre dün hava tazyiki 772 dereceyi bulmuştur. Hararet derecesi sıfırdan aşağı 7 dereceye kadar düşmüştür.

Dün şimalden esen rüzgârın sürati saatte 30 kilometreyi bulmuştur.

Hava bugün de kapalı ve karlı geçecektir. Karadenizde ve garbî Anadoluda fırtına şiddetini muhafaza edecektir.

VAPURLAR ZONGULDAĞA GİDEMİYOR

Zonguldak 23 (A.A.) — Bugün hava çok soğumuş kar başlamıştır. Deniz fırtınalıdır. Vapurlar gelememiştir.

KASTAMONU YOLU KAPANDI

İnebolu 23 (A.A.) — Denizde fırtına şiddetle hüküm sürmekte ve kar tipi halinde mütemadiyen yağmaktadır. Kardan Kastamonu yolu kapanmış, nakliyat durmuştur.

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Halâskârgazi caddesinde Halk, Taksim: Nizameddin, Tarlabaşında Nihad, Beyoğlu: Kanzuk, Dairede Güneş, Galata Tapçular caddesinde Sporidis, Kasımpaşa: Vasıf, Hasköy: Halıcıoğlunda Barbut, Eminönü: Beşir Kemal, Heybeliada: Tomadis, Büyükada: Merkez, Fatih: Hamdi, Karagümrük: Ali Kemal, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Osman, Tarabya: Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Cerrahpaşada Şeref, Beşiktaş: Süleyman Recep, Kadıköy: Söğütlüçeşmede Hülûsi Osman, İskele caddesinde Saadet, Üsküdar: İmrahor, Fener: Balatta Hüsameddin, Beyazıt: Asadoryan, Küçükpazar: Necati, Samatya: Kocamustafapaşada Ridvan, Alemdar: Divanyolunda Esat, Şehremini: Ahmet Hamdi.

TEŞEKKÜR

Sevgili anamızın ölümü dolayısile bizzat veya yazı ile taziyette bulunan ve cenazesine gelmek suretile acılarımıza iştirak eden sayın dostlarımıza, kendisinin ıztıraplı hastalığının devamınca onu kurtarmak ve acılarını azaltmak için müşfikâne gayret ve ve ihtimamlarını esirgemiyen kıymetli doktorlarımızdan İhsan Rifat, Necmettin Hakkı, Alman hastanesi baş hekimi Küinke, asistan Orhan ve hastane hemşirelerine minnettarlığımızı ayrı ayrı bildirmeğe bu kederli anlarımızda imkân bulunamadığından kendilerine sonsuz şükranlarımızı sunarız.

Oğulları, Frankford Fahri Kosolosu Niyazi Rapâl, Ticaret ve zahire borsasında Selâmi Rapâl.

Gülhane Müsamereleri

Gülhane beşinci tıbbî müsameresi 22/1/937 tarihinde Prof. Lûtfi Aksu başkanlığında icra edilmiştir.

Kolda Plastik vakası: Dr. Cemal, Ostimiyelik doktor Cevdet Uzvi Cuvali müdrirler, kullanış tarzları, klinikde tatbiki. Prof. Burhanettin, Kininle tedavi edilen zatürree Prof. Abdülkadir Noyan, İlâçlar ve Mark depoziteleri: Kimya baş muavini Mustafa, Lambilya ile kolesistik: Dr. Esat Reeden menşeini almış kanser: Dr. M. Fazıl.

Tebligat yapılmış Prof. Abdülkadir Neyan, nazım Şakir, Kemal Hüseyin, Lûtfi Aksu, Bürhanettin ve muallim muavini Cezmi münakaşaya iştirak etmiş lir.

Eminönü Halkevinden:

EminönüHalkevi Dil. Tarih ve Edebiyat şubesi tarafından her ay çıkarılmakta olan (Halkbilgisi Haberleri) nin 63 üncü sayısı çıkmıştır. Bu sayıda: (Büyüler hakında) M. Halit Bayrı, (İstanbul Masalları) Naki Tezel, (Kul Öksüz) O Bahadırlıoğlu, (Etongrafya ve Folklor sözlük taslağı) M. Ş. Ülkütaşır, (Kırklarelili Tevfik Bey Baba) V. Lütfi Salcı, (Aşık Fevzinin Şiirleri) T. Mümtaz Yaman gibi tanınmış imzaların yazıları vardır.

Halkbilgisi haberleri memleketimizde çıkan yegâne ve çok kıymetli folklor mecmuasıdır. Bu ilmî mecmuayı bütün Tarihcilere, Edebiyatçılara ve Dilcilere tavsiye ederiz.

SİYASİ İCMAL

Milletler Cemiyetinde Danzig meselesi

Milletler Cemiyeti seksen altıncı içtima devresine başladı. Bu defaki toplantı tarihi ehemmiyeti haizdir. Bizi çok yakından alâkadar eden İskenderun ve Antakya havalisi işinden başka Avrupa sulhünün en nazik ve hassas bir noktası bulunan Danzig meselesi de bu toplantıda görüşülerek katî bir neticeye bağlanacaktır.

Bundan başka bütün Avrupa ve dünya sulhü ve siyasi huzuru ve iktisadi kalkınması ile çok sıkı alâkadar bulunan ham madde meselesi de bu toplantıda ciddî surette görüşülecektir.

Almanya ve Lehistan gibi sanayii büyük ve lâkin ham madde membaları mahdut olduğu gibi müstemlekeleri bulunmaması dolayısile hariçten altın yahut ecnebi parası ile bunları tedarike mecbur bulunduklarından çok sıkıntıda yaşayan memleketlerin bu zaruri ihtiyaçlarının tatmini artık geciktirilemiyeceği iyice anlaşılmış olduğundan bu mesele devlet adamlarının nutuklarında ve diplomasi müzakerelerde zaten mühim bir yer tutmakta idi.

Lehistan hariciye nazırı miralay Beck meclise iştirâk için Cenevreye giderken hususi surette Berline uğrayıp Almanya devlet adamları ile görüşmüştür. Bu görüşmelerin başlıca mevzuunu ham madde meselelerinde iki devletin beraberce yürümeleri düşüncesi teşkil eder. Filvaki Danzig işleri Almanya ile Lehistanı yakından alâkadar etmekte ise de Almanyanın haberi ve hattâ rey ve muvafakati ile Danzig hükûmeti Lehistan ile anlaşmış bulunduklarından Almanya ile Lehistan arasında hal ve tesviye edilecek bir şey kalmamış gibidir.

Ham madde meselesinde Lehistan ile Almanyanın beraberce yürümeleri Avrupa politikasında yeni bir hareket teşkil edecektir. Şu kadar var ki siyasi düşünceler bu meselenin hallini kolaylaştıracak değildir. İngiltere Almanyaya iktisadî her türlü yardımlarda bulunmağa hazır bulunmakla beraber buna mukabil Almanyanın silâhların azaltılmasına yardım eylemesini istiyor.

Fransa ise Sovyetler Rusyası için değilse de Almanyanın diğer komşuları için teminat vermesine lüzum görmektedir. Siyasi tavizat mukabilinde verilecek iktisadî müsaadeler pek pahalıya mal olacağından Almanyanın İngiltere ve bahusus Fransa ile uzlaşması çok güçtür. Bunu Milletler Cemiyetinin bu defaki devresinde göreceğiz.

Yeni avukatlar kanunu lâyihası

Alâkadarların bütün ihtiyaçlarını temin ediyor

Yeni avukatlar kanunu lâyihası üzerinde tedkikatta bulunmak üzere Ankarada aktedilen avukatlar kongresine İstanbuldan iştirâk eden İstanbul barosu reisi B. Hasan Hayri ile avukat B. Ali Haydar, B. Saim, B. Fethi Tahsin ve B. Hüseyin Ankaradan dönmüşlerdir.

Avukat B. Ali Haydar, yeni lâyiha etrafında şu izahatı vermiştir:

— Lâyihada avukatların hak ve vazifeleri bahsi modern ve medenî memleket avukatlarının haiz oldukları haklar gibi mükemmel bir surette tadat edilmiş olmakla beraber amelî ve tatbikat hayatından ilham alınarak bazı ilâveler yapılmak suretile lâyihanın hayata tamamen uyması ciheti temin olunmuştur.

Bu toplantıda bilhassa lâyihada mühem kalmış olan avukatların anonim ve kooperatif şirketlerin meclisi idarelerine âza ve mürakip olabilmeleri meselesile mahkemeler tarafından verilen ilkidatör, vasilik, ve saire gibi vazifeleri görebilecekleri meselesi de halledilmiştir.

Mebusların ve belediye âzalarının devlet müessesesilerile alâkalı davaları takip edip edemiyecekleri meselesi de hallolunmuştur.

Avukatlar, mesleğin vakar ve haysiyetile uygun olmıyan işler yapamıyacaklardır. Avukat, aldığı işi ihtimam, doğruluk ve sadakatle ifaya mecburdur. Bu gibi hallerin müeyyidesi olarak adliye vekili barolar üzerinde doğrudan doğruya veya mahallin en büyük hâkimi marifetile mürakabe salâhiyetini haiz olduğu gibi avukatlar üzerinde de bu mürakabeyi baro inzıbat meclisleri vasıtasile yapacaktır.

Avukatların da müdafaaları esnasında söyledikleri sözlerden dolayı mesul tutulmıyacakları hakkında ceza kanununda mevcut olan maddeden maada yeni lâyihada avukatların vezifeden doğan veya vazife sırasında işlenen suçlardan dolayı haklarında tahkikat icrası adliye vekilinin müsaadesine bağlı olduğu kaydi ilâve edilmiştir. Bu tahkikat Adliye vekilinin tesbit edeceği makam tarafından yapılacaktır.

Son lâyiha bütün medenî memleketlerin meslek kanunlarile ilim ve sistem noktasından boy ölçüşebilecek ve bu imtihanda kazanabilecek bir lâyihadır. Cumhuriyet adliyesinin avukatlara ait bir kanun lâyihasının tedkiki için avukatları davet etmesi ise demokrasi prensipine en güzel bir delildir.

Mücevherat hırsızı Saim İzmirde yakayı ele verdi

Hırsız terzi, zaruret yüzünden bu işi yaptığı iddiasında bulunuyor

Hırsız Saim ile üzerinde çıkan mücevherler

İzmir (Akşam) — Bandırmada Aydıncık nahiyesinde komşusu İbrahim oğlu Ahmedin bin lira kıymetinde mücevheratını çalan Bandırmalı Ahmed oğlu Saim, çaldığı mücevheratı İzmir kuyumcularına satarken zabıtaca yakalanmıştır.

Saim, bu mücevheratın kendisine ait olduğunu iddia etmişse de yapılan esaslı tahkikatta hırsızlık malı olduğu tesbit edilmiştir. Saim diyor ki:

— Ben terziyim, fakat çok müşkil şerait içinde çalışıyordum. Komşum Ahmedin çok zengin olduğunu biliyordum. Mücevheratının yerini öğrendikten sonra bir gece girip konsolun gözünden bunları çaldım. Fakat İzmire gelince yakalandım. Eminim ki Ahmed, henüz mücevheratının çalındığından bihaberdir, haber verin de gelsin, alsın.

Saimin çaldığı mücevherat arasında 600 lira kıymetinde bir inci,150 lira kıymetinde bir altın kordon, 100 lira kıymetinde elmas taşlı altın bilezik ve saire vardır.

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

RUZVELT MERASİMİ

Ayın yirmi birinde Vaşingtonda, Ruzveltin, ikinci sefer cumhurreisliğine seçilmesini kutlamak üzere büyük merasim yapıldı.

«Beyaz ev» in civarında büyük bir meydan hazırlandı ve bu meydana 14.000 kişi toplandı.

Yalnız Ruzveltin davetlileri bin kişiden fazlaydı.

HAVUZLU MEKTEPLER

Fransada belediye mekteplerinde, orta kısımlarda yüzmek mecburî tutuluyor.

Çocuklara, yüzme dersi Parisin büyük yüzme havuzunda verilmektedir.

Maarif nezareti, bundan sonra yapılacak olan mekteplerin beton bir havuzu bulunmasını tamim etti, berri olan mekteplerde de havuzlar yapılacaktır.

BİR MUKAYESE

Fransız mühendislerinden M. Şaris Lovallier, modern teknik ile eski tekniği mukayese etmiş. Bu mukayesesini şu misalle izah ediyor. Eski Yunan tarihçisi Heredotun yazdığına göre Mısırdaki Keops ehramı 100,000 esir tarafından 20 senede inşa edilmiştir. Halbuki modern teknik ile bu ehram 500 işçi ile 9 ayda inşa edilebilir.

AYDA HARARET

Ayda hararet derecesi çok değişir. Güneş, ayın, havayi nesimisini toprağını aydınlattığı zaman hararet 100 derecedir. Güneş battığı zaman hararet sıfırdan aşağı on dereceye düşer geceleri ayda hararet sıfırdan aşağı 80 derecedir.

Bizler hararet derecesi biraz inip çıktığı zaman şikâyet ediyoruz!..

YERYÜZÜNDEKİ YABANCILAR

Beynelmilel mesai bürosu bir etüd neşretti. Bu etüdde, yer yüzünde ne kadar yabancı - yani kendi memleketinden başka bir memlekette yaşayanlar - olduğunu gösteriyor.

Bu etüde göre yer yüzünde 1930 da (28,900,000) yabancı varmış. Bu rakkam takriben 2 MİLYAR olan yeryüzü nüfusunun % 1,6 sıdır.

En fazla yabancısı olan diyar Amerikaydı: 6,300,000 kişi.

Ondan sonra 2,800,000 kişi ile Arjantin geliyor.

Fransada 1926 2,400,000, 1931 de iki milyon yedi yüz bin; Brezilyada 1920 de 1,500,000; İngiltere malezisinde 1,870,000; Siyamda 1 milyon, Almanyada 787,000 yabancı vardı.

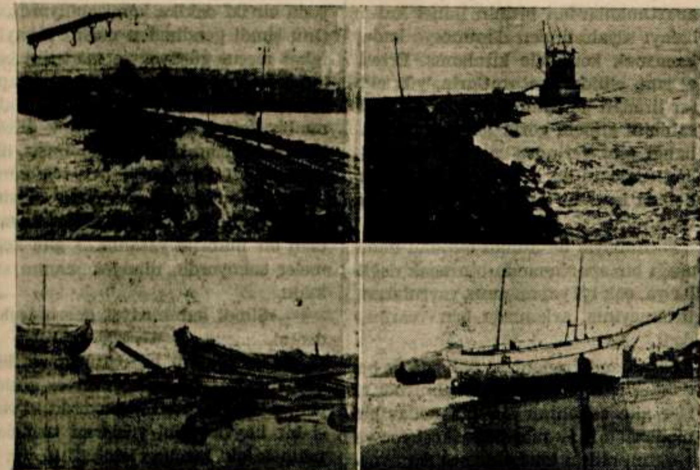
Yabancıların sayısı artan memleketler Avrupada Yunanistan, İtalya, Fransa ve Felemenk; Avrupa dışında Arjantin, Kanada, Hong-Kong, Hind Nevlandezi ve İngiltere malezisi ile Kore yarım adasıdır.

Asyadan Avrupaya geçenlerin sayısı 1910 da 5 milyon, 1930 da 9 milyon kişidir. Yabancı diyarlardaki Avrupalıların sayısı da 1930 da 22,400,000 kişiydi.

SIÇANLARIN FAYDASI

İngilteredeki grip salgını, doktorları harekete getirdi. Gripi tedavi, hem de kat'î tedavi edecek bir serom buldular. Bu serom da, çok ucuza mal oluyor, çünkü sıçan iliğinden istihsal ediliyor.

Bugüne kadar imha edilen sıçanların, bundan sonra lâboratuvarlara satmak için ithimamla besliyecek miyiz dersiniz?..

Geçen hafta Karadenizde şiddetli fırtınalar hüküm sürmüştür. Bir çok sandal ve mavnalar fırtına yüzünden karaya düşerek parçalanmıştır. Resmimizde Samsunda fırtınalı havayı ve sahile düşen gemileri gösteriyor.

Sancak işine dün de bir hal çaresi bulunamadı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Bundan başka, üçler komitesi içtimaı esnasında da Dantzig meselesi hakkındaki noktai nazarlarda mahsûs bir müşabehet mevcud olduğu tesbit edilmiştir. İngiliz mahafiline göre, bir prensip anlaşmasına varılmıştır. Konseyin, pazartesi günü öğleden sonra yapılacak içtimaında bu meseleyi tedkik edebileceği ümid olunmaktadır.

Anadolu ajansının notu:

Anadolu ajansı bu dakikaya kadar yukarıdaki Havas haberinin İskenderun sancağına ait kısmını teyid eden malûmatı almamıştır.

Cenevre 23 (A.A.) — Havas muhabiri bildiriyor: Sancak hakkındaki müzakerelere bu akşam da devam edilmiştir. Fransız ve Türk delegeleri öğleden sonra teati eyledikleri karşı tesviye metinleri üzerine müzakerelerde bulunmak üzere yeniden toplanmışlardır.

Prensip itibarile kabül etseler dahi, Türklerin daha evvel Ankaradan istimzacta bulunmaları muhtemeldir.

M. DELBOS VE M. VİENOT DA LİZBONA GİDİYORLAR

Paris 23 — Fransız hariciye nazırı M. Delbos ile hariciye müsteşarı M. Vicnot yarınki (bugün) pazar günü Cenevrede bulunmıyacaktır. İki Fransız delegesi M. Blumun iradedeceği büyük nutukta hazır bulunmak için Liyona gidecekler, kendisile görüşecekler ve pazartesi günü Cenevreye döneceklerdir.

OVR GAZETESİ BİR ŞAYİALDAN BAHSEDİYOR

Paris 23 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Pertinak ve Eko dö Parisde Blum projesini müphem ve eksik buldu- ğumuzu, gümrük ve hariciye işleri müstesna Sancağın fiilen istiklâlinde ısrar eylediğimizi yazarak Sancağın binnazariye Suriyede kalmasına razı olacağımızı tahmin ediyor.

Ovr gazeteis İtalyanın Montrö mukavelesine iştirâk için Türkiye ile müzakereye başladığından, B. Tevfik Rüştü Arasın Kont Ciano ile görüşeceğinden bahsederek İtalyanın Sancak işinde bizi ısrara teşvik eylediğini, Almanyanın Ankarada büyük bir faaliyet sarfettiğini ve hattâ Sancağı kuvvetle işgal tavsiyesinde bulunduğu şayiaları döndüğünü yazıyor ve «Mesele gittikçe karışmaktadır» diyor.

Ovr gazetesine göre icabında Romanın hakemliğini kabul edecekmişiz.

Tan ve Figaro gazetelerinin Roma muhabirleri siyasî mahafile atfen şu malûmatı vermektedir:

Türkiye ile İtalya arasındaki münasebat yeni bir safhaya girmekle beraber Aras - Ciano mülâkatı henüz vakitsizdir.

DİĞER GAZETELERİN NEŞRİYATI

Paris 23 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

«Yakında bir itilâfa varılacağını tahmin etmeye hiç bir mani yoktur.»

Bütün gazetler arasında İskenderun meselesine dair yapılan müzakerelerden bahsederken yukarıya dercettiğimiz cümlesile nikbin davranan yalnız Popouler gazetesi vardır.

Diğer taraftan Petit Parisien gazetesi şu mütalaâları ileri sürmektedir:

«Almanya ve İtalyanın Türkiyeyi itilâfgirizlik hususunda teşvik etmeleri ne kendisine karşı dostluklarını göstermek içindir ne de Türkiyenin güzel gözlerine aşk olduklarından dolayıdır. Bu iki devletin maksadı arazi tamamiyetine kimsenin tecavüz edememesi nazariyesini Türklere ihlâl ettirmek, sistemlerini ve akalliyet kaidelerini alt üst ettirmektedir.»

Ami du Peuple gazetesi, Türkiyenin Fransadan gayri memnun ve İngiltereden sukutu hayale uğramış olması neticesi olarak Mussolini tarafından yapılan müsaid teklifleri kabul etmesinden korkmaktadır.

Gazete diyor ki: «Bugün İtalya Montreux mukavelenamesine iltihak ediyor. Türkiye filen Habeşistan imparatorluğunu tasdik eyliyor. İki devlet arasında kurulan bu anlaşma daha ziyade tevessü edemez mi?»

Excelsior gazetesi, İskenderunda bir Fransız - Türk kondominyomu tesisine mütedair olan Türk teklifinin Cemiyeti akvamın hoşuna gitmediğini kaydettikten sonra diyor ki:

«İtalyanın bu gibi emsal teşkil edecek hadiseler vukuuna ne derece taraftar olduğu kolaylıkla anlaşılabilir. Çünkü bu gibi hadiseler Almanların merkezi Avrupada ve İtalyanların şimali Afrikadaki gayretlerine tamamile mutabıktır.»

Echo de Paris gazetesinde Pertinax, İskenderunda manda sisteminin devam edeceği fıkrasını muhtevi olan Fransız teklifini tahlil ederken diyor ki:

«Bu teklife bakarak M. Blumun İskenderun hakkında da Suriyede olduğu gibi âtiyen istiklâle gitmek üzere muvakkat bir manda usulü ileri sürdüğü zan edilmemelidir.

Bozuk raylar

Şark demiryollarında tamir ve tebdil edilecek

Sabık Şark demiryolları kumpanyası hükûmete geçerken, İstanbul - Edirne hattı üzerinde tetkikat yapılmış ve rayların bozuk yerleri tesbit edilmişti. Devlet demiryolları dokuzuncu işletme müdürlüğü bozuk rayları tamir ettirmek emrini almıştır. Tamiri kabil olmıyan raylar da değiştirilecektir.

Bilhassa Karaağaç istasyonile Edirne şehri arasındaki hatta esaslı tamirat ve tadilât yapılacaktır. Üç kilometre on üç metre uzunluğunda olan bu hattın sık sık sellere maruz kaldığı ve harap olduğu görülmüştür. Buna mani olmak için hat yükseltilecek ve oraya üç köprü yapılacaktır. Bu köprülerin projeleri hazırlanmıştır. Yakında inşaata başlanacaktır.

İstanbul basın kurumu kongresi

İstanbul basın kurulundan: İstanbul basın kurumu umumî heyeti, basın birliği teşkili ve heyeti divanı seçimi işleri hakkında karar vermek üzere 23.1.1937 cumartesi günü fevkalâde olarak toplanmış ise de ekseriyet olmadığından müzakerede bulunulmamış ve kongre 27.1.1937 çarşamba günü saat 14 de bırakılmıştır. Bu toplantıda mercudla iktifa edileceğinden sayın üyelerin her halde gelmeleri rica olunur.

DOSYA

Lombagoya tutulmuş gibi

Yıl 191...

Hepsi mavnacılıktan yetişmiş bir takım kimseler düşünün; hepsi de gerçekten iyi yürekli, babacan adamlar olsun. Bunlar böyle temiz insanlardır diye kendilerinin meselâ bir filo kumandanlığını muvaffakıyetle idare etmesi lâzımgelir mi?. Cevap meydanda! Cevap meydanda ama bunun siyasî ve idarî varlığımızdaki tatbikatı hep tersine oluyor.

(Meşrutiyet) gemisini kullanmak için yeniden hayli vezir toplandı. Lâkin en çoğu mavnacı vaziyetinde. Hem de acemi ve amelmande mavnacı.. Bu zatlardan epeycesini tanımağa vesile buldum. Hemen hiç birisi en basit (hukuku esasiye) ve (hukuku idare) malûmatına malik değil. Yeni manada devlet ne olduğunu bilmiyorlar. Bu da gayet tabiî şey.. Çünkü bu gibi meseleleri öğrenmelerine fırsat düşmemiş. Biz bu paşalar gibi çocuklara şimdi Darülmualliminde diploma vermiyoruz. Halbuki o (zevâtı kiram) her gün imparatorluğun hayatı hakkında en ehemmiyetli kararlar veriyor.

Muskacıların, üfürükçülerin bir araya gelerek bir biyoloji lâboratuvarı tesis etmesi ne demekse bizim de bugün yaptığımız odur. Hani mahud kaide yok mu; (Tebaa üzerinde tasarruf maslahata bağlıdır) kaidesi. İşte hakikatte hüküm süren tek prensip bundan ibaret. Bütün öteki hatlara matlara ve kanunu esasiye rağmen.

Haydi anladık diyelim, peki ama maslahat nereye bağlı? Onun palamarları yalnız hükümdarla kalbur üstüne gelenlerin menfaatine takılmış bulunuyor. Ve yalnız buraya, başka hiç bir yere değil. İmkânı var mı ki bu kafa devam ettikçe bu hükûmet yürüyebilsin? Bir yandan muhtelif unsurları azdırmak ve iç yıkıntılarını arttırmak için dıştan vurulan politika kazmaları altındayız. Diğer yandan ise irfanlarımızı ve vicdanlarımızı bu vaziyet karşısında şuurlu bir faaliyete sokamıyoruz. Bütün ümid biraz vakit kazanmakta. İşte gene siyasetimiz bir kötürümler siyaseti oldu. (....) pâşâ ve (makamı sadareti uzma)!... Lâkin öyle bir sadaret ki tıpkı lombagoya tutulmuş gibi. Zira bir türlü belini doğrultabildiğini göremedik!

***

Paskal şöyle diyor:

«Tablolara iyi bakmak için bir tek nokta vardır ki asıl temaşa mevkiini tayin eder. Bütün diğer noktalar ya çok yakın, ya çok uzaktır yahut ki fazla yüksek veya alçak. Manazır ilmi bize resim sanatinde bu naktayı sarih olarak gösteriyor. Fakat hakikat ve ahlâk meselesi ortaya çıkınca asıl görü yerini kim tesbit edecek?»

Onu kimin tesbit edeceğini bilmiyorum. Fakat anlaşılan ben karşımdaki hâdisat tablosuna bakmak için en münasebetsiz yerde durmuşum! Şayet öyle değilse hemen itiraf edeyim ki tablonun artisti pek berbad!

Fazıl Ahmed Aykaç

MEMLEKET HABERLERİ

İzmir halkevinde bir toplantı

Çalışma için yeni esaslar görüşüldü, dokuz şube komiteleri seçildi

İzmir (Akşam) - İzmir Halkevi, yeni bir faaliyet devresine hamle ile atılmıştır. Son aylar içinde İzmir Halkevinin muhtelif şubelerinden bazıları muattal bir vaziyete geçmişlerdi. Vali ve Parti başkanı Fazlı Güleç, İzmir Halkevi mesaisini daha semereli bir hale sokmak için geçen pazar günü, Halkevi mensuplarını bir toplantıya davet etmiştir. İzmirin değerli genç ve münevverleri, Halkevi salonlarını görülmemiş bir kalabalıkla doldurmuşlardı. Salonlarda oturacak yer kalmadığı için yüzlerce üye, ayakta bulunuyor ve toplantıyı dikkat ve alâka ile takib ediyordu.

İzmir Halkevi

Vali ve Parti başkanı Fazlı Güleç; hitabet kürsüsüne çıktı ve bir nutuk irad etti, davete icabet edenlere teşekkür ettikten sonra dedi ki:

— Halkevlerinin kurulması, hepimizin bildiği gibi vatandaşları sınıflanmadan kurtarıp kütleleşmeğe çalışmak, millî bünyemizi takviye için mesleğimiz ne olursa olsun müşterek çatı altında, müşterek gayeye doğru yürümek maksadına ibtina etmektedir.

Vali Fazlı Güleç, şimdiye kadar muhtelif komitelerde çalışan ve bilgilerinden istifade edilen münevver arkadaşlara teşekkür ettikten sonra Halkevlerindeki yoksulluk ve boşluğu hissettirmeden, feragatle çalıştıklarını söylemiş, bundan sonraki çalışma esaslarını görüşmek üzere toplantıyı tertib ettiğini, büyük ümidlerle mahmul bulunduğunu, kaidelere uyarak hareket etmek suretile çalışırsa randımanın daha yüksek olacağını, üyelerle faal komiteler arasında iş birliği temin etmek lâzım geldiğini söylemiştir.

Alkışlanan söylevden sonra Halkevi müdürü Hüseyin Avni Ozan tarafından (Halkevi) manzumesi, öğretmen Sadık tarafından (Halkevinde) ve (Köye doğru) adlı iki manzume okunmuş ve Halkevinin dokuz şubesinin komiteleri için seçimde kazananlar, derhal toplanarak, iş taksimi yapmışlardır. Muhtelif şubeler mensupları, ayda bir defa Halkevinde toplanarak komitelerin faaliyeti üzerinde görüşecek, kararlar alacaklardır. Bundan sonrası için Halkevi komitelerinin muhtelif şubelerinde, bilhassa kütüphane, neşriyat, temsil, içtimaî yardım, tarih, dil ve edebiyat, spor kısımlarında canlı ve verimli faaliyet beklenmektedir. Vali Fazlı Gülecin, dürüst ve iyi sevk ve idaresinde Halkevi, muhtelif sahalarda herhalde büyük işler görecek ve başaracaktır.

Paraşüt kulesi

43 metre yükseklikte olması kararlaştırıldı

İzmir 23 (Akşam) — Kültürparkta inşasına başlanan paraşüt kulesinin 43 metre yükseklikte yapılması kararlaştırılmıştır.

Kulenin, inşa edileceği yerdeki toprak çürük olduğundan ahşap kazıklar üzerinde inşası, yapılan fennî tedkikler sonunda muvafık görülmüştür. Kulenin bir asansörü, ayrıca bir merdiveni ve kulenin en üstünde üç balkonu ve dört kabinesi bulunacaktır.

Üzüm kongresi

25 şubatta ağlebi ihtimal Ankarada toplanacak

İzmir 23 (Akşam) — Üzüm kongresi 20 şubatta toplanacaktır. Kongrenin Ankarada toplanması çok muhtemeldir. Bu kongrede üzümlerimizin sergilerde temiz tahta kerevetler üzerinde kurutulması, standardize edilmesi ve saire hususunda mühim kararlar alınacaktır.

İzmir şehir meclisi

İzmir 23 (Akşam) — İzmir şehir meclisi, şubat devresi toplantılarına 1 şubatta başlıyacaktır. Muhtelif fasıllar arasında mühim münakaleler yapılacağı tahmin ediliyor.

İzmir sergisi

Hazırlanan beş yıllık proğram tamamlandı

İzmir 23 (Akşam) — Enternasyonal İzmir sergisi için hazırlanmakta olan beş yıllık program, tamamlanmıştır. 1937 plânına göre sergiye bir (Sergi sarayı), yer yer ormanlıklar, asfalt veya beton yollar yaptırılacaktır.

Beş yıl sonra, her yıl yapılacak mühim inşaatla İzmir sergisi en mütekâmil şeklini alacaktır. Geçen seneki plâna göre yaptırılmış olan bir çok paviyonların, yıktırılmasına başlanmıştır.

KADIN KÖŞESİ

Fötr şapka

Yeşil fötr şapka: Önünde aynı fötrden büyük bir fiyango vardır.

Almanyadan alacağımız

Rayışbanktan blöke alacağımız 25 milyon liralık bir fazlalık gösteriyor

İzmir (Akşam) — Son zamanda Almanyadaki ithalâtçıların mütemadi bir şekilde memleketimizden buğday, üzüm, incir ve palamut satın almaları yüzünden Rayışbankta açılan klering kredisi yükselmiştir. Mukaveleye göre yapılan işler neticesinde son zamanda klering kredisinin 25 milyon liralık bir fazlalık gösterdiği tesbit edilmiştir. Onun için Merkez Cumhuriyet bankası, ihracatçıların son satışlarına ait paraların tediyesini, Almanyadan memleketimize yapılacak ithalât esasına göre sıraya koyduğu söyleniyor.

Alâkadrların söylediklerine göre, Türkiye, Almanya klering mukavelesi esaslarına göre yapılmakta olan işler, normal bir şekildedir. Şimdiye kadar vaziyette bir fevkalâdelik görülmemişse de bundan sonrası için vaziyetin ne şekil alacağı bilinememektedir. İzmir piyasasında ihracatçılar, sattıkları malların parasını derhal almak istemektedirler ve bunda çok haklıdırlar. Hükûmetin bu mesele üzerinde alacağı tedbir alâka ile beklenmektedir.

Araba demir tekerleklerin kalınlığı

İzmir 23 (Akşam) — Nafıa vekâleti, İzmir belediyesinin verdiği karara göre Türkiyedeki bütün yük arabaları tekerleklerindeki demirlerin kalınlığını 7,5 santim olarak tesbit etmiştir. Bu suretle yolların tahribatının önüne geçilecek, daha ince tekerlekli arabaların faaliyetine meydan verilmiyecektir.

KIRILAN BEBEKLER

Tefrika: No. 2 Nakleden: Zeyneb İdil

Sekiz gün sonra fevkalâde acayip giyinmiş bir teyze ile annesi gelip Süheylâyı resmen istediler. O günden sonra Adnan evimize, bizlere karıştı. Önceleri nezaketini, kibar tavırlarını bir an bile bırakmıyordu. Ne derece kurnaz olursa olsun Süheylâ gibi güzel bir kızın büyük bir istekle çarçabuk ağlarına takılacağını nasıl anlıyabilir? Fakat biraz zaman geçip te kaleyi çoktan fethetmiş olduğunu keşfedince sesinin ahengi bile değişti. Evvelâ möblemiz asil tenkidine mazhar oldular? Döşeme tarzının yeknasaklığını vaız verir gibi tekrarlaması üzerine babam da damadının fikrini tamamile kendininkine uygun buldu.

Adnan zekâsına, cazibesine çok fazla güvenen bir adam, fakat bunu benden başka gören zaten yok. Bu arada benim görüşlerimin lâfı mı olur? İçimize sonradan giren bu diktatörün zevklerimizi tenkid tarzı babamı müteessir edecek ve fikrinden caydıracak diye düşünüyordum. Müteessir olmak, fikrinden caymak şöyle dursun, babam, kırk senedir sevdiği gezme yerlerini bile bırakarak Adnanınkilere devama başladı.

Paşazade hiçbir iş yapmıyor, çok az şey biliyor, hukuktan bile diplomayı güç halle koparmış. Bir gece hep birlikte oturmuş buhranın doğurduğu işsizliklerden konuşuyoduk, bilhassa yeni eniştemiz pek bedbindi. Babam birdenbire:

— Sizi bir gün müdür yaptıracağım, üzülmenize değmez, dedi.

Amma ne müdürü? Bu havadis nazik paşazademizi pek fazla alâkadar etmedi. Esasen bütün işlerimizi bir kafa idare, diğerleri de nezaret ederler. Zannedersem böyle bir çalışma ile uğraşanlar menenjite tutulmak korkusuna düşmezler.

Başlangıç olmak üzere Adnan nişan merasimini kendi bildiği gibi idare etti. Süheylânın, bütün izleri üzerinde tutmağa hazır yumuşak bir balmumu olduğunu o çoktan anlamıştı. Sapsade ve biraz da safça olan ablamı el çabukluğu ile tıpkı kendine benzetti. Akşam üstleri getirdiği buketi büyük bir lütufmuş gibi bin bir eda ile nişanlısına uzatırken, Süheylâ da ayni hareketlerle mukabele etmeğe başlamıştı. Demette göze çarpan şey, parlak, talihsiz orkidenin etrafını alelâde çiçeklerin sarması idi. Bizler her gün, her demet gelişte süzgün, hayran gözlerle bu fakir ot yığınını methetmeğe mecburduk. Yemekten kalkıp ta üzerimize hazım yorgunluğu çöktüğü zaman o yegâne orkidesinin zarafeti hakkında saatlerce konferans verirdi.

Babamın dediği gibi «hepimiz paşazadenin tesiri altında idik». Evet Adnan bizi mükemmel idare ediyodu. Günün birinde Beyoğlunun adi barlarından birine gelen yağlı, karmakarışık saçlı bir çingeneyi: «Martinikli keman üstadı, musikiyi insanın damarına aşılıyor» diye fena halde parmağına doladı. İşin en acıklı tarafı, bu nadir kuşu görmeğe elbette gidecektik. Nitekim bizi tam iki saat, havası sigara ve içki kokularından pislenmiş, yağlı saçları enselerinden bir parmak aşağıya düşmüş musiki meraklıları ile dolu yer altında bir mahzende oturttu. Bütün bu karışıklık arasında musiki dâhisi herkesin sesini bastıracak kadar kuvvetli ve garip nağmeler çıkaran kemanına dört elle sarılmıştı.

Maamafih gecemize boş geçmiş bir gece diyemeyiz, çünkü eve döner dönmez Süheylâ ile Adnan «Erad» markalı piyanomuzun başına geçerek birer parmakla «Laîbu bu bu» diyerek taşların üzerine vurmağa başladılar. İşte böylece bir on beş gün kadar da bu rejime tâbi tutulduk. Her gün, her saat eniştemizin icad ettiği değişikliklerle karşılaşıyoduk. Süheylânın üzerinde nüfuzunu arttırdıkça sürprizlerin de maddî ve manevî kıymetleri artıyordu. Fakat apartıman meselesi bütün diğerlerini bastırdı, unutturdu. Kimseye danışmadan Adnan Ayazpaşadaki apartımanlardan birinin ikinci katını, balayı seyahatinden dönünceye kadar kaçırmak korkusile kiralamış. Ertesi akşam, elinde konturatlarla, yüz ellişer liradan üç aylık peşin istiyen mal sahibini annem görür görmez sazan balığı gibi yerinden sıçradı. Soğuk kanlı babam da evvelâ şaşırdı, sonra hemen kendini toplıyarak mert bir tavırla:

— Süheylâ ile Adnan bundan daha aşağı bir apartımanda oturacak değiller ya, çok iyi yapmışsınız yavrularım, üzülmeyiniz, arkanızda ben varım, dedi.

Nişanlandığındanberi Süheylâ ile beş dakika için olsun yalnız kalmıyoduk. Her gün sabahtan akşama kadar bir mağazadan bir mağazaya koşuyor ve yorgun, bitkin bir halde eve dönüyordu. Aldığı şeylerin nişanlısı tarafından beğenileceğine emin miydi acaba? Adnan her şeyi ince eleyip sık dokuyanlardandı.

Ablam kendisini tamamile ona teslim etmişti. O da en ufak bir gayret sarfetmeksizin parmağının ucunda oynatıyordu. Meğer annemle babam ne kadar asalet meraklıları imiş! Adnanın her söylediği bir, her yaptığı çifte keramet. Yalnız ben bu asalet fırtınasına kapılmadığım için her şeyi inceden inceye görüyor ve arada eriyorum.

Süheylâ ile anacak sabahları banyoda bir iki dakika konuşabiliyorduk. Onu şimdi gendimden uzak, lâkayt, fakat mesut görüyor ve saadetini bulandırmak korkusile çektiğim ıztıraplara sessizce boyun eğiyordum. Yalnız bir defa Adnanla bozuştuk. Aileler hakkında uzun bir bahis açılmıştı, hiç münasebeti olmıyan yerlede her cümlenin arasında mütemadiyen: «Bizim gibi üç yüz, döt yüz sene asalet havası esen bir muhitte yaşamış...» gibi kellmeler sokuyordu, nihayet canım sıkıldı:

— «Şimdi cumhuriyet devrindeyiz» dedim.

Adnan yüzünü buruşturdu ve Süheylâ ile bakıştılar, ikisinin de gözlerinden öyle bir nefret akıyordu ki vahşi bir hayvan gibi yüzlerini tırmalamamak için kendimi zor tuttum ve:

— «Siz benim sözlermle aldırmayınız» diye lâkırdıyı kısa kesmek istedim.

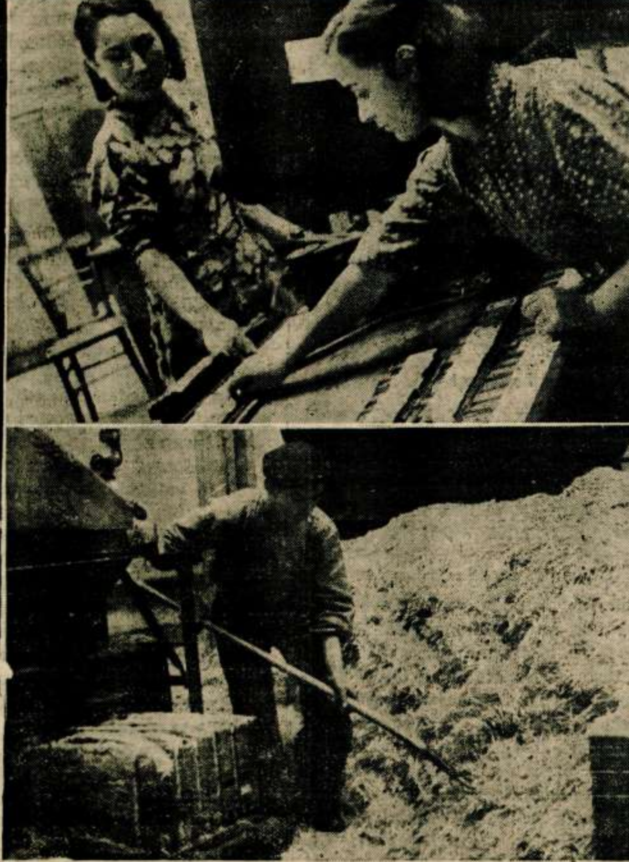
(Arkası var)

Istanbullular nüfus başına günde 4 çöp kibrit yakıyorlar

Sigaranızı yakıp attığınız kibrit çöpünün nasıl yapıldığını biliyor musunuz?

Türkiyede hergün 50,000,000 çöp kibrit yapılıyor, şimdiye kadar memlekette 27,500,000,000 kibrit yaptık

Kibrit fabrikasındaki faaliyetten üç intiba

Küçük bir kutunun kenarına şöyle bir sürtüp alevlendirdiğiniz, sigaranızı yaktıktan sonra kaldırıp attığınız bir kibritçiğin nasıl yapıldığını hiç merak ettiniz mi?.. Bir kibrit çöpünün başından neler geçtiğini, kibrit olabilmek için ne uzun maceralar geçirdiğini ben de sizin gibi Büyükderedeki fabrikaya gitmeden evvel bilmiyordum.

Kapıdan içeri girdik. Dağlar gibi yığılmış çöpler, makinelere oluk oluk giden kibrit kutuları arasından geçiyoruz. Yanımda yürüyen kibrit inhisarı umum müdür muavini:

— Türkiyede kibrit yakılmıyan tek bir yer vardır: Kibrit fabrikası... Bunun için buradan itibaren maalesef sigara içemiyeceğiz.. diyor.

Kibrit inhisarı umum müdür muavinine soruyorum:

— Acaba günde ne kadar kibrit harcediyoruz?

— Biz aşağı yukarı, Avrupa milletlerine nazaran en az kibrit harceden insanlarız. Memlekette bir günde sarfedilen kibrit nüfus başına 1,36 çöptür. Yani günde bir buçuk kibrit bile harcetmiyoruz. Türkiyede en çok kibrit sarfedilen yer İstanbuldur. İstanbulda günde sarfedilen kibrit nüfus başına 4-4 buçuk çöptür. Şehirlerde en çok kibrit sarfeden sınıf ameledir. İstanbuldan sonra en fazla kibrit yakan şehir İzmirdir. Maamafih günde nüfus başına 4 kibrit sarfedilmesine rağmen İstanbul da Avrupa şehirlerine nazaran çok az kibrit harceder. Meselâ Almanyada, Fransada nüfus başına günde 8-10 kibrit düşer. Yaza nazaran kışın kibrit sarfiyatı çok azalır. Çünkü kibrit en fazla sigara yakmakta kullanılır. Kışın ise birçok evlerde mangal olduğu için herkes sigarasını ateşten yakar. Sonra kahvelerdeki küçük «ateşlik» ler de kibrit sarfiyatını epi azaltır. Bunun için kibrit sarfetme mevsimi daha ziyade yazdır. Maamafih son senelerde kibrit sarfiyatı fazlalaşmıştır. Eskisine nazaran daha fazla kibrit yakıyoruz. Bu fazlalaşmanın sebeplerinden biri de son zamanlarda tütün sarfiyatının da fazlalaşmasıdır.

GÜNDE NE KADAR KİBRİT YAPILYOR?

— Fabrika ne kadar kibrit yapıyor?

— Bu fabrika Türkiyede günde 1,000,000 kutu kibrit yapar. Yani Türkiyede her gün 50,000,000 çöp kibrit yapılıyor. Memleketimizin ihtiyayacından fazla kibrit yapıyoruz. Çünkü daima elimizde altı aylık kibrit stoku bulundurmak mecburiyetindeyiz. Altı aylık kibritimiz daima hazırdır.

Fabrika müdürü bana gayet enteresan bir istatistikten bahsetti:

— Bizim memlekette 1 şubat 932 tarihinden itibaren kibrit yapılmasına başlanılmıştır. 932 den bu seneye yani 937 ye kadar Türkiyede 550,000,000 kutu, yani 27,500,000,000 çöp kibrit yapılmıştır.

ERKEK, KADIN AMELE ARASNDA REKABET

Fabrika amelesinin çoğu kadın... Ana kız, iki kız kardeş, karı koca çalışanlar pek çok.. Daha ziyade kadınlar kutu yapma işinde, erkekler kibrit yapma ve bunları kutulara istif işinde çalışıyorlar.

Her gün fabrikada ne kadar kibrit yapılırsa, ona göre kutu yapılıyor. Erkek amele ile kadın amele arasında daima fazla çalışma maçı varmış... Bazan kadınlar dişlerini sıkıp fazla kutu çıkarıyorlarmış. Erkekler yaptıkları kibritle bu fazla kutuları dolduramıyorlarmış. O zaman kadınlar memnun... Bazan da erkekler o derece çalışıyorlarmış ki kadınlar yapılan kibritlere kutu yetiştiremiyorlarmış.. o zaman erkek amele, kadınlar tarafına:

— Haydi canım.. elinizi biraz çabuk tutunuz.. diye sesleniyorlarmış... Geçenlerde erkeklere fena kızan kadın amele o kadar fazla kutu çıkarmışlar ki erkekler bunları dolduramamışlar, akşam paydosu çalınca içlerinden «Eyvahlar olsun, kadınlara mağlûp olduk..» diye gözleri yaşaranlar olmuş...

BİR EVLENME MACERASI

Fakat buna mukabil, fabrikada tanışıp evlenen birçok çiftler de yok değil... Hele fabrika müdürü enteresan bir şey anlattı, bayıldım:

—Genç bir erkek amele bir mektup yazmış. «Bu kibrit kutusu eğer yaşlı bir erkeğin eline geçerse dünya ve ahiret babam olsun, eğer yaşlı bir kadının eline geçerse dünya ve ahiret annem olsun. Eğer benim yaşımda evli bir bayanın eline geçerse dünya ve ahiret hemşirem olsun. Eğer benim yaşımda evlenmek istiyen genç bir bayanın eline geçerse beni ustabaşım Hayriden sorsun.»

Mektubu kibrit kutusunun içine koymuş. Kutu döne dolaşa Fatihte, Çarşambada bir genç kızın eline geçmiş.. gelip Hayri ustadan sormuşlar.. ve bu genç kızla genç amele bu kibrit kutusu yüzünden nişanlandılar.

«ASRİ ZAMANLAR» FİLİMİ

İnsan buradaki faaliyete baktıkça Şarlonun en son gösterilen «Asri zamanlar» filimini hatırlıyor. Şarlonun orada fabrikadaki haytını gözünüzün önüne getiriniz.. Şarlonun bütün hahatını bir tek vidayı çevirmesi gibi burada her amele kibrit işinin tek bir tarafını yapıyor.

Meselâ kutunun iç tarafının köşelerini, bir amelenin de bütün vazifesi kutuları tersine çevirmek... Sonra kibrit kutularının parçalarını makinenin bir tarafından bir oluktan içeri alıyorlar, öteki taraftan kutu yapılmış, üstüne etiketleri yapıştırılmış, her şeyi tamam olarak çıkıyor.

Bir çokları kibritlerin eksik çıktığından ve yanmadıklarından şikâyet ederderler. Fabrikayı gezerken dört gözle bu işe dikkat ettim. Kutulara otomatik makineler kibritleri dolduruyor. Fabrika bu işe o derece ehemmiyet vermiş ki kutusunda eksik kibrit çıkmıyan makinede çalışan ameleye mükâfat veriliyor. Meselâ 6 ay kutusunda eksik kibrit çıkmıyan ameleye bir kat elbise yaptırılıyor. Kutuların yüzde seksen beşinde 50 çöp çıkıyormuş. Yani normalmiş. Yüzde seksen beşinden sonrası ise ya eksikmiş, ya fazla.. bazılarında 36 kibrite kadar düşüyormuş, buna mukabil bazılarında da 64 kibrite kadar çıkıyormuş.

YANMAYAN KİBRİTLER

Yanmayan kibritlere gelinde... Her 15 dakikada bir her makineden birer

(Devamı 9 uncu sahifede)

Hikmet Feridun Es

VENEDİKLİ BAFFA

"Safiye Sultan„

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 91

Yemişçi kendisini kurtuldum zannediyordu. Fakat bir gün Ayşe sultanın yanından çekip çıkardılar, o dakikada işini bitirdiler

Tam o sırada kapıcıbaşılardan Türk Ahmed ağa geldi. Paşa namazı bitirir bitirmez eline mendile sarılı bir kâğıd verdi:

— Hattı hümayundur, dedi.

Yemişçi, tezkereyi açtı. Mührü hümayunun istenildiğini anladı. Yanındakileri dışarıya savdı. Mührü teslim etti. Artık hiç durmadı. O saat, Sütlücede sultanın bahçesine doğru yola çıktı. Fakat kendini tutamadı. Ocak ağalarına derhal haber yolladı. Yemişçi, Venedikli Baffanın ve Ayşe sultanın şefaatile yakasını kurtarabilirdi. Ocak ağalarına haber yollaması, hiç ummadığı halde, felâketine sebep oldu.

Ocak ağaları birden ayaklandılar. Yeniçerileri topladılar. Yemişçi, bütün bu hâdiseye sebep, yeniçeri ağası olduğunu haber vermişti. Gece yarısı yeniçeriler odalardan Ağakapısına geldiler. Kasım ağayı yakaladılar. Bir eve hapsettiler. Evin kapısını kilitlediler. Oradan kalktılar. Korkunç bir kalabalıkla şeyhislâm efendiye ve kazaskerlere gittiler. Bağıra bağıra anlattılar:

—Vezaret mührünü padişahtan Hasan paşaya derhal teslim ettirmeğe gidersiz. Yok derseniz, hanelerinizi yakar, ve çok kimselerin kanını dökeriz! dediler.

Hattâ bu mealde kâğıtlar yazarak saraya da gönderdiler.

O gece, saraydan hiç bir cevap çıkmadı. Ertesi güne bırakıldı. Ana oğul, yeniçeri ağası Kasım ağaya hak verdiler.

Yeniçeriler hiç üşenmediler. Gece yarısı ulema kapısından kalktılar, tekrar Ağakapısına geldiler. Kasım ağayı aradılar. Kasım ağa evin sokak kapısını koparıp çoktan kaçmıştı! Saraydan da, sadaret kaymakamı çoktan tayin edilmişti: Cerrah Mehmed paşa... Hattâ yeniçeri ağası da, yeniçeri ağalığı da Yemişçiden mührü alıp getiren Türk Ahmed ağaya verilmişti. Kasım ağa vezir olmuştu. Ve hafta sonuna kadar da divan olmıyacaktı. Yeniçerilerin bu işlerden haberleri yoktu.

Sabah oldu. Yeniçeriler divan olmadan saraya giremezlerdi. Onlar buna da ehemmiyet vermediler. Saray avlusuna doldular:

— Giru elbette mührü şerif Hasan paşaya verilmek gerektir!

Diye haremağalarını sıkıştırmaya başladılar. Halbuki o gün Yemişçinin bütün düşmanları saraya davet edilmişlerdi. Hepsi de içeride toplanmışlardı.

Yeniçerilerin bu galeyanını işitince, şeyhislâmla yeniçeri ağası Türk Ahmed ağa divana geldiler. Yeniçerilere nasihat ettiler. Tatlılıkla yatıştırmaya çalıştılar. Fırtına birdenbire sükûnet buldu. Bu sefer:

— Bizim vezarette ne alâkamız vardır? Padişah kimi isterse, istihdam eyliye, dediler.

Savuşup odalarına gittiler.

Yemişçi, artık kendisini kurtuldum zannediyordu. Aradan on gün geçti. Bir gün, on on beş tavaşı ile Bostancı başı ansızın Sütlücedeki Handan ağa bahçesini bastılar. Yemişçiyi Ayşe sultanın yatağından çekip çıkardılar. Ve o dakikada işini bitirdiler.

Sun'ullah efendinin damadı Ganizade efendi, Yemişçinin katline derhal tarih düşürdü:

Hasanın azli hasen katli dahi müstahsen
Düşse tarihi nola katli Yemişçi ahsen

VII
BAFFANIN SON YILLARI

O günden itibaren Kasım paşaya gün doğdu. Fakat Kasım paşanın da, mevki hırs itibarile, Yemişçiden geri kalır yeri yoktu. Araları ne kadar iyi idi. Paşanın en aziz dostu o idi. Fakat aralarının bozulmasına Hafız Ahmed paşa meselesi sebep oldu. Hafız Ahmed paşa Anadolu serdarlığından azledilerek İstanbula çağrıldı. On beş bin florisi yani dokuz yüz bin akçesi miriye kabzolunduktan sonra kendi Yedikulede hapsedildi. Daha nesi var, nesi yok, hepsi satılacaktı Bu müsadere işlerini görmek te defterdarın vazifesi idi. Fakat Kasım paşa ki, o zaman yeniçeri ağası idi. Üçüncü Mehmede kendini sevdirdiği için, Hafız Ahmed paşanın saraya lâyık eşyasını alıp getirmesi, lâyık olmıyanlarını da satması kendisine emredildi. Yemişçi Hasan paşa da divan tarafından orta defterdarı alelûsul yanına kattı.

Kasım ağa bazı eşyayı kapatmak istedi. Eşyaların fiatinde ihtilâf çıktı. Kasım ağa, saraya güvendiği için, defterdarın itirazına dayanamadı:

— Padişah bu hizmeti bana sipariş buyurmuş iken sen bu maslahata neden karin oldun? dedi.

Defterdar kızdı:

— Seni kapıcılar kethüdalığından bu makama on sekiz günde ulaştıran paşa beni bu maslahata memur eyledi. Hususâ ki bu makule maslahat defterdarlara mahsus idiği kanunnamelerde tasrih edilmiştir. Ağaların alâkası yoktur, dedi.

Kasım ağa birdenbire parladı:

— İnşallah yakında senin ve seni gönderenin esvabını dahi satmak bana nasib olacaktır. dedi.

Orta defterdarı bu sözleri aynen, ve hattâ fazlasile, Yemişçiye anlattı. Yemişçi fena halde hiddetlendi.

Kasım ağa vezirin yanına geldiği zaman, Hasan paşa kendini şiddetle azarladı, o da bildiğini söyledi.

— İnşallah ben de seni Yanya sancağına muhtac edeyim, dedi.

Fakat Kasım ağanın sılası, Yemişçinin kinine galebe çaldı. Kasım ağa Yemişçiyi devirdi, ve sarayın en gözdeleri sırasına geçti. Şimdi her şey onun elinde idi.

Sabık yeniçeri ağası vezir olduktan sonra, gözünü Cerrah Mehmed paşanın yerine dikti. Cerrah Mehmed paşa bütün vezirlerin en ihtiyarı idi. Hastalıklı idi. Arz günlerinden başka günlerde divana varacak hali yoktu. Hattâ sarayında ikindi divanına bile çıkamazdı. Nişancı Hamza paşayı divana çıkarır, halkın şikâyetlerini ona dinletir, ve kendisine inha ettirirdi.

Kasım paşa, müftü Ebülmeyamin Mustafa efendiyi bir gün kasrı hümayuna davet ettirdi. Fakat evvelce kendisine talimat ta verdi.

Müftü efendi üçüncü Mehmedle ahval ve vaziyetten bahsederlerken, sözü Cerrah Mehmed paşaya intikal ettirdi:

— Cerrah Mehmed paşa, padişahımın emektarı ve bütün vezirlerin ihtiyarıdır. Lâkin marazı sebebile eskisi gibi hizmetine kadir değildir. Divana çıkmağa takati yoktur. Hattâ Hamza paşayı istihdam ediyor. Filhakika nice etsin? Vücudünü mü düşünsün, yoksa saltanat işlerini mi? Ama devleti aliye büyük devlettir. Vekâlet ve niyabetle idare olunamaz. Cerraf paşa bendelerine tekaütlük inayet buyurulup, Kasım paşa kaymakam kılınsa, umuru âlem nizam bulurdu, dedi.

Üçüncü Mehmed, müftü efendinin bu sözlerine kandı. O gece Cerrah Mehmed paşa tekaüd edildi. Kasım paşa İstanbul kaymakamı oldu.

Fakat veziri azam henüz tayin edilmemişti. Mühür, hazinei âmirede duruyordu.

Mısır muhafızı Malkoç lâkabile meşhur Yavuz Ali paşaya haber gönderildi. Mısırdan çağrıldı. İstanbula yaklaşır yaklaşmaz mührü şerif Kıllı Dilsizle veziri azama gönderildi. Bu mesele de böylece halledildi.

Şimdi, Macaristan ve Anadolu meselelerinden başka, bir de İran hâdisesi baş gösterdi. İran hükümdarı şah Abbas, Ferhad paşa sulhunun acısını çıkarmak için ötedenberi fırsat gözlüyordu. Bu müsaleha mucibince, Tebriz, Gonce, Revan bizde kalmıştı.

(Arkası var)

AKŞAM SPOR

Apolon gölünde ördek avı

Ördek avı zannedildiği kadar kolay değil, çok tehlikelidir. Pantalon ıslanmadan evvel ördek vurulmaz derler

Ördek avcılığı soğuk havalarda ve daima su üzerinde olduğu için, bütün avcılıktan daha zahmetli, meşakkatli ve zordur.

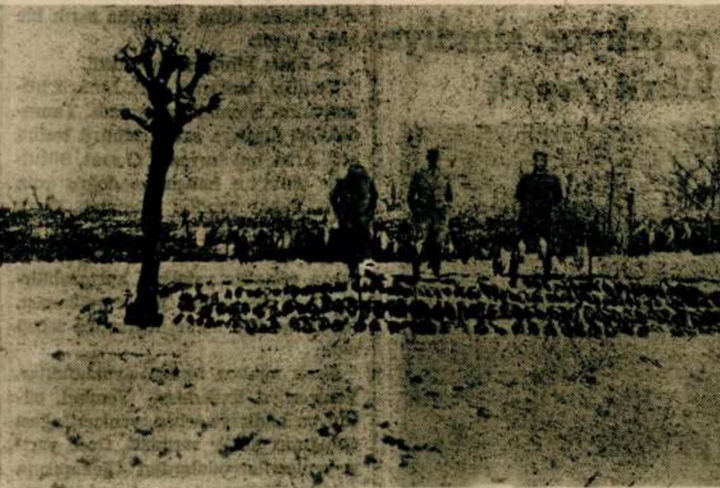
Ördek avcılığına sarp av dersek yerindedir. Ördek avcıyı öldürmeden ölmez. Avcılar arasında böyle bir söz vardır. Pantalon ıslanmadan ördek vurulmaz derler. Bazan tabiatin cilvelerile pantalon değil, kânunların soğuk ve karlı günlerinde baştan aşağı bir bonyo alırsınız, ve ördek te vurulmaz. Rüzgârın kulaklarınızı, yüzünüzü ve burnunuzu kestiği günlerde, parmaklarınızın tutmadığı demlerde tek bir ördeğe tüfek atmak zevk ve ümidile, saatlerce olduğunuz noktada çile çıkarırsınız.

Bütün bu mesakkat ve yorgunluklar, soğuk ve rüzgâr hepsi bir araya gelir, ava avcılığa bir lâhza nefret ve lânet eder gibi olursunuz. Derken... bir alay ördek üzerinize gelir, fena düşüncelerinizi unutturur, beş on fişek attınız mı ateş gibi olursunuz, canlanırsınız. İşte ördek avcılığı böyle zorlu bir iştir. Ördek avı avcılığa candan bütün aşkı ile bağlı olanların bile, bazan zorluğu maneviyatını kıracak derecededir. Buna rağmen ördek avının tabiî vahşeti içinde bütün avların ve avcılığın fevkinde bir şiiri vardır.

Ördek avının bir sabah ve akşam beklemesini tasavvur ediyorum. Sert ve rüzgârlı bir akşamda. Göl kenarındaki kamışların çıkardığı bin türlü sesler arasında, saz tavuklarının kakofenisi, etrafınızda duyduğunuz ördek avazeleri hepsi size büsbütün başka bir âlemde yaşadığınız hislerini verir. Tüfek elinizde, başınızın üstünden yıldırım gibi geçen küçük çamurcın ördekleri ve fi.fi.fi.fi; diye kanatlarının çıkardığı sesle size yaklaşan yeşil ve tekirlerin yollarını kesmeye bakarsınız. Kısmetinize ne düşmüşse onları toplayıp, çamur ve batağın yorucu yolunda bata çıka köyün yolunu tutarsınız. Sıcak odaya kendinizi attığınız vakit gecenin ağırlığı bağrınıza basar, bu akşam bekleme zamanının neden bu kadar az sürdüğüne müteessir olursunuz... Akşam avı bittikten sonra, yani ortalık tam karardığı vakit, ördek ve kuşların sesleri durmuş, yalnız rüzgâr ve kamışların konseri size yarın yapacağınız av için yeni ümitler ve hayaller verir. Ördek avı âleminin şöylece yalnız bir köşesinden bahsediyorum.

Muhterem ve hakikî sporcu dostum bay Abbas Celâlın daveti üzerine Apolon gölünde Karaoğlanda ördek avına hazırlanıyordum. Avcılıkta büyük seferlere hazırlanmak cidden heyecanlı oluyor. Ruha büsbütün başka bir şevk ve neşe veriyor. Gideceğiniz diyarın avcılık noktai nazarında size vereceği ümitler, tahminler, hayaller ve tasavvurlar hepsi gözünüzde canlı bir sinema gibi oynar. Eğer bu gideceğiniz saha hiç görmediğiniz bir yer ise, ve sözüne itimat ettiğiniz bir arkadaşın tavsiye ve teşviki sizi bütün manasile elektrikleştirir... Yerinizde duramazsınız, içinizde bin beygir kuvvetinde bir motörün kaynadığını hissedersiniz. Avcılıkta yaş meselesi mevzuu bahsolmadığı için, bu haleti ruhiye sekseninde de böyledir, yüzünde de böyle... En ihtiyarı bile bu şerait altında yirmilik bir civan gibi tuvane kesilir, avcılık bu?... 7/1/937 sabahı Kadıköyünden Yalovaya giden vapurda dostlarımızla buluştuk. Abbas Celâl, Ahmet Celâl, M. Tevfik ve yeni ava başlıyan üstadım bay Fuat Şemsi. Yolculukta arkadaşlık ahengi mesafe mevhumlarını yuttuğu gibi, vakit ve zamanın da nasıl çabuk geçtiği anlaşılamıyor. Vapurumuz Yalova yolunu tuttuğu vakit biz de meclisi kurup kaynatmaya başlamıştık. Tabiî mevzu avcılık...

Böyle bir yolculukta başka ne konuşulur. Ben Karaoğlanı bildiğim için bir günde, yüz ördeği bir avcı vurabilir diye ortaya bir iddia attım. Bu iddiam oldukça mühimdi. Bu iddiamı yaparken bu senenin bol bulduğum ördek mevsimini de nazarı itibare almıştım. Eh zamanında yağmurlar da yağmıştı. Suya, gideceğimiz sahaların, birinci derecede ihtiyacı vardı. Eğer o sahalarda su olmaz ise ördek te vurmak mümkün olmıyacaktı. Binaenaleyh birinci plânda su ve mevsimin ördek bolluğu geliyor. Bazı arkadaşlar yüz fazladır dediler... Bazıları da yüz ördek vurulabilir diye hüküm verdiler.. Bir parça pazarlıktan sonra?.. Elli ile yüz arasında tevakkuf ettim. Bu mevzu üzerinde konuşurken, Yalova Baltacı çifliği göründü. Ne çabuk?.. Eşyalarımızı otobüse yerleştirdik ve Bursa yolunu tuttuk.

Bir ördek avının çok bereketli neticesi

Yalova ile Bursa arasındaki yolun bazı yerleri fena olmakla beraber, heyeti umumiyesi itibarile iyidir. Esasen manazırın lâtafeti yolun fena taraflarını unutturuyor. Bursaya giderken yüksekten Gemliği seyretmek cidden fevkalâde bir şey. Mesafeleri yutan otobüsümüz, yılankavi yollardan kayarak Gemliği de geride bıraktı. Gidiyoruz, karlı dağlardan aşıyoruz. Nihayet uzakta sisler içinde mağmum uyuyan Bursayı gördük. Bursaya yaklaştıkça yollar daha güzelleşti, toprak yolun üstünde yağ gibi akıyoruz. İşte Bursanın içindeyiz.. Bir senedir Bursayı görmemiştim. Bu müddet zarfında ne kadar terakki etmiş. Bursanın yorulmak bilmez valisi gece gündüz çalışmış, Bursayı bugünkü haline koymuş. Orada herkes çalışıyor, canlı bir faaliyet daha ilk nazarda göze çarpıyor. Otobüsümüz durdu.. Bursadan avcı bay Adil bizi karşıladı.. Merhabalar.. Nasılsınızlar.. Ne var ne yoklar.. Canım şu sözleri bırakın... Ördekten ne haber?.. Dün Apolonun Karaoğlanından geldik. Sazlıkta su yok.. Ördek az... Bu havadis hepimizi âdeta felce uğrattı.

Hayalimizde yaşattığımız güzel hülyaların içinde bomba gibi patladı.. Eyvah su yok.. Ördek te az... Otobüsün sandalyesine saplandık kaldık.. İçinden çıkmak bile hatırımıza gelmiyordu. Bursanın meşhur (Çelik Palas) ına girdik. Birinci sınıf bir otel. Her türlü konforu düşünülerek cidden modern bir otel vücude getirilmiş. Eh böyle Avrupaî bir otelde bir parça neşelenmek lâzımdı. Karaoğlanda su yokmuş, ne olur, Çelik palasta var ya?.. Arkadaşlarla öteden beriden konuşuyoruz. Yalandan gülmeler. Neşeli kahkahalar... Fakat hep içimizden böyle seda çıkmak istiyordu. Ördek az... Avlanacağımız sahada su yok.. Bu ne felâket?.. Hep bu fena mevzu üzerinde duracak değiliz ya derlenip toplanmak lâzım... Yarın Bursadan M. Kemal paşa tarikile Apolon gölü yanında Karaoğlana gideceğiz. Sabah saat onda buradan hareket ettik. Otobüsün çalkantısı içinde yeni ümit ve hülyalara dalıyoruz?.. Bu hislerle bir parça canlılık ve neşe buluyoruz. Yol ümit ettiğimizden fazla sürdü. Bir gece de M. Kemal paşada kalmak icap etti. Burada bize yeni ve iyi havadisler verildi. (Ördek pek çoktur)... Ördek çoktur, ördek azdır, su yoktur. İyi ve fena havadisler reaksiyonları içinde ertesi sabah Karaoğlana vardık. Buraya kadar ördek avının meşakkatini, zorluğunu ve şiirini ve yolculuğumuzu hikâye ettik. Bundan sonra Karaoğlanda ne yaptık?.. Av mevzuuna geçiyorum.

Bizde ördek cinslerini ikiye ayırmak doğrudur. Birincisi makbul ördekler, ikincisi de etleri kokan deniz ördekleri. Hoş ördeğin etinin kokması bir parça da dolaştığı sahalarda aldığı gıdaya bağlıdır. Bununla beraber başta şu ördekler gelir: Yeşilbaş ve dişisi tekir, (Anas Boschas). Çamurcın (Nettion Crecca). Kılkuyruk, (Dafila Acuta). Fiyo ve kepçegagayı da bunların arasına ithal edersek, beş tane iyi cins ediyor. Sonra deniz ördekleri gelir ki, bunlar da Macar, patka, Elmaspaşa, Pasbaş, Zülüflüpatka ilâh. gibi avlanmasında ikinci derece sayılanlardır. Karaoğlanda başta saydığım o birinci nevi ördekten başka cins yoktur. Bizim Karaoğlana geldiğimiz gün de yağmur başladı. (Çırnık) dedikleri bir nevi küçük kayıklarla kamışlar arasında dolaşmak ve parlamaya tüfek atmak için ihtiyacımız olan su da geldi. (Çırnık) dört dört buçuk metre tulünde ve 80 santim arzında bir teknedir. İçine iki kişi biner; avcı önde oturur. Çırnığı idare eden de elinde gönder arkada ve ayakta durur. Böylece çırnığın ne olduğunu izah etmiş oluyorum. Çırnıkla dolaşabileceğimiz sahalara suyun gelmesi yüzümüzü güldürmüştü.

Birinci gün sabah erken işe başladık. Çırnıklara atladık. Bataklığın içindeki su yollarından, üç arkadaş, Abbas Celâl, M. Tevfik ve ben, birer kilometre ara ile bir müselles yaptık. Dünyanın en süratli kuşunun çamurcın ördeği olduğunu bir Avrupa mecmuasında okumuştum. Bir çok senelerde tecrübemden sonra ben de kanaat getirdim ki çamurcın en süratli bir kuştur.

Salih Selâhaddin Cihanoğlu

(Devamı yarınki nüshamızda)

Lik maçları tehir edildi

Bu hafta yapılması mukarrer ve ilân edilen lik maçları sahaların yağan kar dolayısile çok çamurlu bulunması ve havanın ayni şiddetle devam etmesi yüzünden futbol ajanlığı tarafından tehirine karar verilmiştir. Demek oluyor ki bu hafta yapılacak maçlar üç hafta sonra yapılacaktır.

Yunan millî takımı İtalyan millî takımile karşılaşacak

İtalyan millî futbol takımı Yunanlıların daveti üzerine mayıs sonunda ve yahut haziranın ilk haftasında Atinada Yunan millî takımı ile karşılaşmağı kabul etmiştir.

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkımahfuzdur.

Tefrika No. 819

Londradaki Balkan komitesinin propagandası Bulgar komitesi ikiye ayrılıyor

Evvelce Bulgar köylerinde, çiftliklerde bekçilik ekseriya müslüman Arnavutlar tarafından görülen bir işti. Şimdi Bulgar bölgelerinde bunların yerine Bulgar bekçiler kaim olacaktı. Bir gün Bulgarlar arasında Milis teşkilâtı yapılırsa bu Bulgar bekçilerin hizmetlerinden o sırada istifade edilecekti. Bu bekçiler komite muharebelerinde iyi hizmet görebileceklerdi. Bu bekçilik teşkilâtının yapılmasında en ziyade ısrar eden İngiltere ve Rusya bu suretle Bulgar komitelerinin emellerine büyük yardımda bulunmuş oluyorlardı. İstanbul gazeteleri Makedonyada yapılmakta olan «ıslahattan» hiç bahsetmiyorlardı.

Abdülhamid ne İstanbulun, ne diğer vilâyetler ahalisinin Makedonyada neler olup bittiğinden haberdar olmalarından hoşlanmazdı. Gazeteler bugünlerde Avrupada o kadar bol kullanılan «Makedonya» kelimesini ağza alamazlardı.

Zaten «idarei hamidiye» de yasakların haddü hesabı var mıydı? Her şey ya din tarafından menolunmuştu; günahtı! Yahut hükûmetçe menedilmişti; yasaktı!

(Makedonya) tabirinin resmî yazılarda da kullanılmamasına irade çıkmıştı.

Makedonya Bulgar ihtilâlile çalkanmakta olduğu sırada diğer vilâyetlerde de karışıklıklar eksik değildi.

Abdülhamidin en ürktüğü şey hal'i ve kendisine suikast maddeleri idi. (Vilâyetlerde çıkan iğtişaşlar payitaht halkının zihinlerini de karıştırır) mülâhazası Abdülhamidin dimağını sardıkça sarıyordu.

Padişahın vehmi, korkusu hep bu esas etrafında dönüp dolaştığını, bilen jurnalcılar para ve menfaat hissile her gün artan şevk ve gayretlerile garezkârane ihbarlarda bulunuyorlar, nice kimselerin nefyine sebep oluyorlardı.

Abdülhamid «ağyarın enzarından» saklıyamadığı Makedonya ahvalini İstanbul halkından gizlemek isterken Avrupa gazeteleri Makedonyanın nasıl Osmanlı elinden çıkmakta olduğunu her gün bir türlü tafsilât ile gösteriyordu.

Bu «evrakı muzırrayı» mütalea eden «tehlikeli müfsidler» cezalarını görmeli idiler!

Bu vesile ile de saray münafıkları «sürgün avı» tenezzühüne geniş bir saha bulmuş (1) oluyorlardı. Avrupada Abdülhamid idaresi aleyhinde vaki olan neşriyat Türkleri de hiç korumuyordu.

La politique du Sultan eserinde Victor Berard Ermeni meselesinden bahsederken Abdülhamidin on yedi Fransız gazetesine tahsisat vererek Fransada bir (sükût suikasti) — Conspiration du silence yaptığını yazmıştı.

Abdülhamid Makedonya meselesinde böyle bir tertib yapmamış yahut yapamamış olacak, ki bütün Avrupa gazeteleri enine, boyuna ve daima Osmanlı devletile Türkler aleyhine sütunlar dolduruyor, haberler neşrediyorlardı.

Dırama sancağında jandarma tensikine memur İngiliz zabitleri Makedonya cemaatleri arasında ahlâkı en temiz ve halis, en dürüst Türkler olduğunu her tarafta tekrar ediyorlardı.

Bismark bile Türkler için:

— Şarkın centilmenleri!

Dememiş miydi?

Fakat İngilterenin Berlin kongresinde bir (büyük Bulgaristan) teşkiline muhalefet etmesini siyasî bir hâta telâkki ederek Bulgarlar lehine çalışan (İngiliz Balkan komitesi) hiç te düşünür görünmüyorlardı. Bu komitenin âzası iyilik isteyip fenalıktan başka bir şey yapmıyanlara pek benziyorlardı. Bu gibiler nazarında her fenalık Türkün taassubundan ileri geliyordu!

Türkler yüzlerce senedenberi âmir olmağa, diğer milletleri idare etmeğe alışmışlardı. Şimdi Rumelide bu durumun değişmesine boyun eğmiyorlardı!

Taassuplarından!

Türkler her zaman ecnebilere karşı en geniş, hattâ kendileri hesabına en zararlı bir misafirperverlik göstermişlerdi. Şimdi memleketlerinde bu ecnebilerin hâkim kesilmelerini kabul etmek istemiyorlardı.

Taassuplarından!

Türkler beş asır evvel Rumeliyi zapteylemişlerdi. Şimdi bu güzel memleketi Bulgarlara, Rumlara, Sırplara yahut Avrupalılara bırakmak istemiyorlardı.

Hep taassuplarından!

Türkler için böyle bir mukavemet Avrupalılara hâs olan milliyetperverlik, vatanperverlik duygularından ileri gelebilir miydi hiç? Türkler eskidenberi hıristiyanların âyinlerine riayet ediyor, hıristiyanlar arasında ilim ve irfanın taammümüne bu hususta kendilerine tefevvuk bile etmelerine ses çıkarmıyorlardı. Ama Bulgarların Rum ve Sırp, Rumların Bulgar, Sırp ve Ulah, Sırpların Bulgar ve Rum mekteplerini, kiliselerini elde etmek için sarfettikleri kanlı gayretler karşısında bu ihtilâflara çare bulamıyorlardı! Koyu taassuplarından!

Hangi Avrupa devleti olsa Bulgarların, Rumların, Sırpların yaptıklarına karşı fesad ocaklarından başka şey olmıyan bu kiliseleri kapamaz, papazları ve daskalları kovmazlardı? Fransa papaz kongregasyonlarının Fransa dahilinde faaliyetlerine acaba niçin nihayet vermişti?

Türkler bunu yapmıyorlardı.

Türklerin bu «müteassıbana idaresinde» kaldıkları için mi idi ki bu hıristiyan cemaatler biribirlerini imha edecek derecede aralarında mücadelelere girişiyorlardı?

Bunun sebebi ne olursa olsun kabahat daima Türklerde idi! 1903 ihtilâlinin bir taraftan asker kuvvetinin, diğer taraftan kışın tazyikile bir derece yatıştığı günlerde de Makedonya ahvalinde bir salâh eseri görülemiyordu.

Buna sebep te yeni bir takım ihtilâfların, davaların meydan alması idi.

Bulgar komitesi ikiye ayrılmıştı. Bir kısmı komitenin eski emeli olan (Makedonyanın Şarkî Rumeli gibi Bulgaristana ilhakı) tasavvurunda devam ediyor, diğer kısmı Avrupalıların Makedonyayı Bulgaristana ilhaka razı olmıyacaklarını görerek (Makedonya Makedonyalılarındır) düsturuna istinad eyliyordu. Fakat harice pek cazib görünen bu düstur Bulgarların ağızlarında (Makedonya istiklâl ile Makedonya Bulgarlarınındır.) demek oluyordu.

Bu iki meslek komitecileri 1903 ihtilâlinden sonra biribirine can düşmanı olmuşlardı. Bir taraf diğer taraf mensuplarının katlinden, evlerini yakıp mallarını mahvetmekten çekinmiyorlardı.

1903 ihtilâlile maksadına vasıl olamıyan ve Bulgarlarda ihtilâl kudretinin kırıldığını hisseden Sarafof şimdi Murzteg programının kifayetsizliğini fiilen göstermek maksadile Bulgarlara intizar tavsiye ediyordu.

Avrupada evvelce Makedonya istiklâlini, hatta muhtariyetini düşünenler gittikçe bu fikirlerden uzaklaşıyorlardı.

Şimdi Avrupa kondominyomu Makedonya için en muvafık idare sistemi olacaktır.

Avusturya ajan sivili dö Müller (İstiklâl mi? İstiklâl Makedonyadaki küçük milletlerin biribirlerini boğmalarına müsaade etmekten başka bir şey olamaz!) demişti.

Fakat bu küçük Makedonya milletleri bu kıta hakikatte Avrupalıların idaresinde kaldığı senelerde de böyle biribirini boğmağa çalışmaktan başka bir şey mi yapıyorlardı?

(Arkası var)

(1) Memduh paşa: Hal'ler ve iclâslar.

Her akşam bir hikâye

Tavsiyename

Genç kız odadan içeri girdi ve tavsiyenameyi uzattı. Muhtar imzalı bir mektup:

«Şu kızcağız için bir şey yapmak elinden gelirse... Yap pek sevimli, teşvike muhtaç, istikbali açık bir kız... Sana şimdiden teşekkürler eder, gözlerinden öperim».

Gözlerimden öpüyor. Hepimizin gözlerimizden öpen o kadar yakın dostları vardır ki hepsini tanımağa imkân yoktur. Genç kıza sordum:

— Bu Muhtar bey kim?

— Müdür...

Bunu sakin, âdeta lâkayd bir tavırla söyledi. Genç kızın mavi gözleri vardı. Bu tehlikeli bir renktir. Umumiyetle, insan bu gözlerin arkasında cenneti arar, fakat havadan başka bir şey bulmaz.

Mektupta denildiği gibi, gerçekten sevimli, hoş bir kızdı. Ufak tefekti ama gayet mütenasip endamlı idi. Kumral ve neşeli saçları vardı. İnce ve gayet düzgün burnunun altında, kıpkırmızı küçük ağzı asabî surette kıpırdıyordu. Bir çikolata yiyor zannettim.

— Ağzınızda ne var? Çikolata mı?

— Hayır, çiklet.

— Neden böyle?

— Verdiler.

— Kim verenler?

— Nami.

— O da kim?

— Müdür.

— Sizin gibi güzel bir kız çiklet çiğner mi hiç? Birisinin sizi öpmeğe kalkması tehlikesi bulunduğunu düşünmüyor musunuz?

— Hiç umurumda değil artık. Her zaman bu tehlike içindeyim.

Ağzından sakin sakin çikleti çıkardı. Muhakkak ki onu ağzına atarken de böyle lâkayd idi. Onu verene nasıl kolayca itaat etmişse çıkarmasını ihtar edene de aynı uysallık ile itaat ediyordu. Çantasından şık bir cigara kutusu çıkardı. Yakmağa devrandı. Ben kendi cıgaralarımdan takdim ettim.

— Mersi. Bunu tercih ederim. Benim için hususî yapılıyor.

— Nerede?

— Bilmem. Bana Neşet getiriyor.

— Neşet te kim, müdür mü?

Genç kızın yüzü güldü.

— Evet. Kendisini tanır mısınız?

— Hayır, müşerref olmadım.

Cıgaralarımızı yaktık. Karşı karşıya bir şey konuşmadan, biraz tüttürdük. Genç kız yazıhanenin önünde koltuğa oturmuştu. Ayağını ayağının üstüne atmıştı. Çok güzel bacakları olduğu görülüyordu. Sabit gözlerle önüne bakıyordu. Yazıhaneye bakıyor, yarım kalmış başmakalemin kâğıtlarına bakıyor, mektuplara bakıyordu. O kadar ısrar ile merak ve tecessüs ile bakıyordu ki âdeta rahatsız olmağa başlıyordum. Getirdiği tavsiyenamenin yanında Amerikadan gelmiş bir mektup duruyordu. Bunu âdeta gözlerile yiyecek denilebilirdi.

Çok uzamış olan sükûtu ihlâl etmek istedim.

— Sizin için ne yapabilirim küçük hanım? Şehir tiyatrosuna baleyen mi olmak istersiniz?

— Aman Allah saklasın! Yazdı ise bozsun! Bütün gece beş on para için sıçrayıp canımı çıkarmak istemem.

— Neden istihfaf ediyorsunuz? O da bir meslek. Namuskârane çalışırsınız. Muvaffak olursanız istikbaliniz açık...

— Hayır, hayır. O kadar az para veriyorlarmış ki... Evde oturmayı tercih ederim.

— O halde, ne yapmak istiyorsunuz?

— Sinema artisti olmak isterim.

— İyi ama... Bizde filim nerede? Sinema artistliğinin ancak Amerikada istikbali açık. Oraya da bütün dünya kızları hücum ediyorlar. İçlerinden kaç tanesi muvaffak oluyor, bilir misiniz?

— Bu getirdiğim tavsiyename kâfi değilse size daha iyisini getirebilirim.

Ben ona ne söylüyordum, o bana ne cevap veriyordu. İşimi bırakıp bu kızla uğraşmak canımı sıkıyordu ama o kadar tatlı, şirin, afacan bir şeydi ki kâfir! Bırakıp gitmese diye de içimden temennilerde bulunuyordum.

Sordum:

— Daha iyi tavsiyename mi getirecek siniz? Kimden?

— Ekremden.

— Kim bu Ekrem?

— Müdür.

Bu kadar samimiyete ve safderunluğa artık dayanamadım. Hemen bir mektup kâğıdı aldım ve yazmağa başladım:

«Şu kızcağız için bir şey yapmak elinden gelirse pek minnettar olacağım. O kadar nazik, şirin... O kadar istidatlı ki... Sana şimdiden teşekkürler eder ve gözlerinden öperim.»

Genç kız gözlerini yarı kapamış, elime bakıyordu. Sordu:

— Affedersiniz, kime yazıyorsunuz?

— Bir... Müdüre.

— Öyle ise iyi, çok teşekkür ederim.

Fakat tavsiyenameyi aldıktan sonra gitmedi. Yazı masasının önünde durdu. Âdeta büyülenmiş gibi gözlerini Amerika mektubundan ayıramıyordu. Merak ettim:

— Affedersiniz, dedim. Neden bu mektuba bu kadar alâkadar oluyorsunuz?

— Mektuba alâkadar olmuyorum.

— Ya neye?

Yalvarır gözlerle bana baktı:

— Pul, dedi. Size lâzım değilse... Onu bana verir misiniz? Çocukluğumdanberi pul kolleksiyonu yaparım da...

Hay Allah lâyığını versin. Ben ise onu müdür beylerin kolleksiyonunu yapıyor zannetmiştim! **Hikâyeci**

Kibrit çöpü

(Baş tarafı 7 nci sahifede)

kibrit alınarak muayene masasında yakılıyor, çöpün başına konulan hamurun ve diğer işlerinin iyi yapılıp yapılmadığı tedkik ediliyor.

Burada her kibrit bir ucundan makineye giriyor ve her tek kibrit ayrı kurutuluyor. Bir kibrit çöpü, kibrit olabilmek için kaç kere banyo yapıyor, kaç kere kurutuluyor. Elimizdeki incecik kibrit çöpleri kocaman kalın kalın ıhlamur ve kavak ağaçlarından yapılıyor.. sordum:

— Neden kibritlerimizi pembe renkte yapıyoruz?

— Dünyanın hiç bir tarafında bu renkte kibrit yoktur. Kaçakçılığın derhal meydana çıkması için çöplerimiz bu renktedir.

Fakat buradaki amelenin hayatına bayıldım. Banyoları, düşları, buz dolapları var... Evlerinden yemeklerini getirince derhal buz dolaplarına koyuyorlar. Bir lokantaları var, harikulâde... Yemekte kendilerine hususî garsonlar hizmet ediyorlar... 936 senesine kadar şirket zarar ediyormuş, 936 dan sonra kibrit istihlâki arttığından şirket kâr da imiş... İşte kibrit fabrikasında gördüklerim...

H. F. Es

Radyo

24 Kânunusani 937 Pazar

Öğle neşriyatı — 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Muhtelif plâk neşriyatı, 14: Son.

Akşam neşriyatı — 18,30: Plâkla dans musikisi, 19,30: Konferans: Selim Sırrı Tarcan, 20: Müzeyyen ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30: Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, Saat, 21: Bay Ömer Rıza tarafından arabca havadis, 21,15: Orkestra, 22,10: Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30: Plâkla sololar, opera ve operet, 23: Son.

25 Kânunusani 937 Pazartesi

Öğle neşriyatı — 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Muhtelif plâk neşriyatı, 14: Son.

Akşam neşriyatı — 18,30: Plâkla dans musikisi, 19,30: Çocuklara masal: İ. Galib, 20: Rıfat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30: Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, Saat, 21: Bay Ömer Rıza tarafından arabca havadis, 21,15: Şehir Tiyatrosu Dram kısmı tarafından bir temsil, 22,10: Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30: Plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 23: Son.

DOĞUM VE TEŞEKKÜR

Gazeteci arkadaşlarımızdan Mümtaz Faik'in dün bir oğlu dünyaya gelmiştir. Arkadaşımız, doğumda büyük meharet ve bilgisile çok kolaylaştıran kıymetli kadın hastalıkları mütehassıslarımızdan doktor Naşid Ereze en candan teşekkürlerini arzeder.

Ticaret ve zahire borsası

23 Kânunusani fiat ve muameleleri

1 — **İthalât:** Buğday 644,1/2, Çavdar 15, arpa 85,1/2, kepek 39, yapak 15, tiftik 11, pamuk 3,1/2, mısır 19, afyon 3/4, beyaz peynir 4,1/4, bulgur 4, 1/4 nohut 19,1/4, susam 37,1/2, kuşyemi 15, un 30, 1/4, keten tohumu 6,1/2, pamuk yağı 23,1/2.

İhracat: Yapak 37, 1/2, keçi kılı 18 ton.

2 — **Satışlar:**

Buğday yumuşak kilosu 6 kuruş 25 paradan 6 kuruş 38 paraya kadar, buğday sert kilosu 7 kuruş 20 paradan, arpa Anadol kilosu 5 kuruş 10 paradan, mısır sarı kilosu 5 kuruş 11,1/2 paradan susam kilosu 17 kuruş 20 paradan, yapak Aydınlı İzmir kilosu 70 kuruştan, sansar derisi çifti 3500 kuruştan, porsuk derisi çifti 625 kuruştan çakal derisi çifti 200 kuruştan, kedi derisi çifti 200 kuruştan, tavşan derisi adedi 22 kuruş 20 paradan 24 kuruşa kadar.

3 — **Telgraflar**

Londra Mısır Lâplata şubat tahmili korteri 22 Şi. 7,1/2 Pe. Ki. 3 Kr. 21 Sa., Londra keten tohumu Lâplata 2. ci kânun tahmil tonu Ki. 7 Kr. 29 Sa., Anvers arpa Lehistan 2. ci kânun şubat tahmili 100 kilosu 121 B. Frank Ki. 5 Kr. 13 Sa., Liverpul buğday mart tahmili 100 libresi 8 Şi. 4,3/8 Pe. Ki. 5 Kr. 69 Sa., Şikago buğday Hartvinter mayıs tahmili buşeli 127,3/4 sent Ki. 5 Kr. 93 Sa., Vinipek buğday Manitoba mayıs tahmili buşeli 121,1/8 sent Ki. 5 Kr. 62 Sa., Hamburg iç fındık Giresun derhal tahmil 100 kilosu 159 R. Mark Ki. 80 Kr. 56 Sa., Hamburg iç fındık Levan derhal tahmil 100 kilosu 159 R. Mark Ki 80 Kr. 56 Sa.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: **İSKENDER F. SERTELLİ** — No 84

— Hâlâ yaşıyorum..

Diye inliyordu. Kraliçenin yaveri ve saray hekimi çarçabuk imdada yetiştiler.. Yusuf Gaslânî, bu geciken imdadın sebep ve saikini araştıracak halde değildi. İspanyol hekimi, Yusuf Gaslâninin barsaklarını karnına yerleştirmekle meşgulken, yaver kraliçenin emirlerini aynen söyledi:

— Prenses Maryanayı iyi edebilirseniz, kraliçe hazretlerinin hususî tabipleri de sizi tedavi edecekler!

Yusuf Gaslânî:

— Kurumuş bir toprak yığınına dökülen bir bardak suyu toplamak ne kadar imkânsızsa, benim hayatımı iade etmek te o derece imkânsızdır. Fakat, mademki kraliçe hasta kızı için benden yardım istiyor. Bunu, çok yüksek ve mukaddes tanıdığım tababet mesleği namına kendisinden esirgememe imkân yoktur. dedi..

İçini çekerek inledi..

Yavaş yavaş sözüne devam etti:

— Prenses Maryana da vaktile Lion peskeposunun yeğeninin tutulduğu hastalıktan muztariptir. Bunun iki ilâcı vardır.. birini ben biliyorum.. ötekini de Malkada oturan babam bilir. Ben bildiğim ilâcı söylüyorum.. yazınız: Üç gece sıra ile, kaynamış yedi kuru kayısının üstüne bir limon sıkılıp ayazda bırakılacak ve sabahları aç karnına içilecek. Ruhî tedaviye gelince: Her gün güneşte gezdirilecek.. ve daima neşeli kimselerle görüşecek.. ruhunu tazib edici manzaralardan uzaklaştırılacak. Bundan ötesini ve daha kestirmesini babam bilir...

Endülüs bilgini daha fazla konuşamadı.. zaten onun karnı deşik olduğu halde bu kadar konuşmasına bile herkes hayret etmişti.

Yusuf Gaslâninin başı birdenbire düştü. Müslüman hekimi, son nefesinde bile insanlık vazifesini yaparak, kendisini öldürmek istiyenlerden intikam almak hevesine düşmemiş ve İspanyollara bir fazilet dersi vermişti.

Kraliçenin yaveri derhal balkona koşarak, meşhur Endülüs tabibinin öldüğünü ve fakat son nefesinde bile insanlık duygularından ayrılmamış olduğunu söyledi:

— Prenses Maryananın ilâcını tarif ettikten sonra can verdi..

Dedi.. yazdığı şeyleri kraliçeye uzattı.

Lion peskeposu, müslüman hekimini, vaktinde kurtaramadığına yanıyordu. Keşki yeğenine ait hikâyeyi biraz daha önce anlatmış olsaydı.

Acaba bu ilâçla prenses Maryana iyileşebilecek miydi?

Boğaların boynuzlarile karnı deşilen büyük hekim ve filozofun, Malkada müneccim olarak tanılan meşhur Gaslâninin oğlu olduğu anlaşılmıştı.

Çok kısa zaman içinde bütün İspanyaya yayılan Yusuf Gaslâninin ölümü herkesi dehşet ve hayretler içinde bırakmıştı.

Bir insanın son nefesinde dahi insanlığa bu derece yararlık göstermesi, belki dünya kuruldu kurulalı insanlara verilen fazilet dersinin en büyüğü idi.

Böyle olmakla beraber, kuru ve manasız taassupların doğurduğu müslüman düşmanlığı, aziz (!) sinyor İgnası kraliçeyi müslümanlar aleyhine teşvikten geri bırakmadı.. o gün, saray balkonundaki davetliler, sahada yalnız kalan bir tek Endülüslünün can verişine kadar beklediler.. bütün bu fecayii gülerek seyrettiler. Ve güneş batarken dağıldılar.

Şimdi, kraliçe İzabel, kızı Maryana için tavsiye edilen ilâcı yapmak üzere odasına çekilmişti.

***

«KARA CÜBBELİ ŞEYTAN» IN SÖNMEYEN KİNİ..

Kraliçe İzabel büyük bir tevekkül ve imanla yedi kuru kayısıyı bir tabağın içine koydu.. üzerine kendi elile bir limon sıktı.

— İşte, bununla şifayab olacaksın, Maryana! Lion peskeposunun yeğeni de bu ilâçla iyileşmiş.. şimdi çoluk çocuk sahibi imiş.

Maryana başını iki ellerinin arasına almıştı.. annesinin sözlerine cevap vermedi.

Biraz sonra başını kaldırdı:

— Bahçedeki boğuşmalar bitti mi? Diye sordu.

Kraliçe kaşlarını kaldırarak sert bir tavırla hasta kızının yüzüne baktı:

— Senin biran evvel iyileşmen için Mesihe adadığım kurbanların nasıl boğulduğunu neden görmek istemedin!

— Bütün bunlar benim için mi hazırlanmıştı?

— Öyle ya. Sinyor İgnas gece rüyasında görmüş.. Hazreti Mesih bin kurban istemiş. Biz de borcumuzu verdik.

Maryana tekrar başını ellerinin arasına aldı.. hıçkırarak ağlamağa başladı.

Kraliçenin analık duygusu onu hasta kızının yanından ayırmıyordu:

— Niçin ağlıyorsun, yavrum? Iztırabın neredeyse söyle. Bak, sana Endülüsün en meşhur tabibi tarafından söylenen bu ilâcı kendi elimle hazırladım. Bu gece ayazda duracak.. yarın sabah aç karnına içecek ve iyi olacaksın! Haydi, kendine gel.. kardeşlerinle gül, konuş, eğlen.

İzabel kızının saçlarını okşadı..

— Haniya, nerede senin papağanların.. yaban kedilerin.. ceylânların?.. Bunlar seni avutmuyor mu, yavrum!

— Bırak beni, anne! Beni yalnız bırak.. ben çok muztaribim.. fakat, ıztırabımın nerede olduğunu bilmiyorum. Hastayım.. fakat, kimsede görülmiyen bir hastalık bu. Beni severseniz, benimle meşgul olmayın artık! Bu kanlar, bu sonsuz iniltiler, bu acı feryadlar beni boğacak bir gün. Beni, kendi sessizliğim içinde rahat ve yalnız bırak, anneciğim!

Kraliçe İzabel fazla ısrar göstermedi.. kızının alnından öptü ilâç tabağını eline aldı.. Maryananın odasından çıktı.

İspanyol kraliçe kayısı tabağını sarayın taraçasına bırakarak, taraçanın kapısını örtmüş ve kapının önünde duran cariyeye:

(Arkası var)

AKŞAMIN KÜÇÜK İLÂNLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR
«Akşam»ın i azar, Salı ve Perşembe nüshalarında çıkar.

1 — Iş arıyanlar

İŞ ARIYOR — Yeni harflerle okur yazar 24 yaşında bir Türk bayan iyi bir aile nezdinde onbeş lira ücretle yemek veya küçük çocuk bakımı işi arıyor. Ankara - İzmire gider. Şişli kır sokak No. 8 Nuriye adresine tahriren müracaat. — 5

MALİYE — Muamelâtında ihtisasım vardır. Avukat ve şirket kâtibliği arıyorum. Şahsi teminat gösterebilirim. İhtiyacı olanlar aşağıda yazılı adrese müracaat edebilirler. Gedikpaşa Hattat Sokak No. 18 Hikmet. —

TIB FAKULTESİNİN — Yüksek sınıfından bir genç, hastane veya mümessillerinde vazife kabul ediyor. Genç mekteplileri de derslerine hazırlar. Lütfen Akşamda B R K. adresine. —2

İŞ ARIYOR — Ticaret usüllerine, ithalât ve ihracat işlerine hakkile vakıf, teknik tercümelere muktedir, Almancadan başka mükemmel surette Fransızca ve İtalyancaya âşina Berlinli bir Bay iş arıyor. İstenildiği takdirde günde bir kaç saat veya muayyen zamanlarda çalışmak üzere iş kabul edebilir. Birinci derecede referansları vardır. İstediği ücret mutedildir. Akşamda R.R. rümuzuna mektubla müracaat. —

İŞ ARIYOR — Türkçe, İngilizce, muhaberat yapar, makinede yazan Frensızcayı bilen bürolarda bir Bayan iş arıyor. Taksim sıra servi yeni Hayat apart:man dahilinde 4 numaraya mektupla müracaat. — 2

KASA VEYA YAZIHANE İŞLERİNDE — Ve itimad edilecek işlerde orta mektep 7 nci sınıftan tasdiknameli biri 23 askerliğini yapmış, diğeri sevkedilmeyip 3 sene müddeti olan bu iki kardeşler istenilen şekilde kefil vermektedirler. İsteklilerin Akşamda (INN) rümuzuna mektupla müracaat. — 1

2 — Işci arıyanlar

ELEKTRO MEKANİSYEN ARANIYOR — Elektrik işlerinden iyi anlıyan tecrübeli bir genç aranıyor. Şerait, 1 - Türk olmak, 2 - askerlığini bitirmiş olmak, 3 - İngilizce veya Fransızcayı iyi bilmek, 4 - İcabında hemen Avrupaya staj için harekete engeli olmamak. Mektep diploması ve bonservislerini hamilen sabahları 9 dan 1 e kadar. Tokatlıyan otelinde 43 No. lı dairede Bay Esen'e müracaatları. Genç elektrik diplom mühendisler tercih edilir. — 3

KÂTİP ARANIYOR — İstanbulda bir ticarethane yarım yahut bütün gün için muhasebeci arıyor. AKŞAM idarehanesinde İ. Z. rümuzuna mektupla müracaat olunması. — 2

BİR APRE USTASI ARANIYOR — Yünlü mensucat fabrikasında çalışmak üzere iyi maaşla bir apre ustasına ihtiyaç vardır. Taliplerin sertifikasile beraber Çakmakçılar Sabirsafa Han No. 17-18 e müracaat etmeleri. — 2

BİR BAYAN ARANIYOR — Beyoğlunda bir fabrikada muhasebe defteri tutmak bilen bir genç bayana ihtiyaç vardır. Arzu edenler (Akşam) gazetesi vasıtasile E. E. rumuzuna mektupla bildirsinler. — 2

3 — Satılık eşya

BANYO ARANIYOR — Temiz kullanılmış komple bir banyo aranıyor. Satmak isteyenlerin Beyazıd meydanında 27 numaralı dükkâna müracaat. — 1

SATILIK CİVCİV MAKİNESİ — Altmış yumurtalık bir İngiliz civciv makinesi iki ana makinesile birlikte satılıktır. Arzu edenler Bostancıda Bağdad caddesinde 425/1 No. lı Bay Nazmi evine müracaat. — 2

SATILIK PİYANO — Meşhur Alman markalardan az kullanılmış piyano. İçi hep demir, telleri çapraz, büyük formalı acele satılıktır. Müracaat: Beyoğlu Balıkpazar Duduodalar sokağında 26 No.lı dükkânı. —

SATILIK PİYANO — 170 liraya Alman markalı çok güzel bir piyano. Forması büyük, içi demir. Acele satılıktır. Müracaat: Beyoğlu Aynalı Çeşme Emin Cami caddesi Emin Cami apartımanı No. 63/3. Saat 8 den 11 e, 2 den 6 ya kadar. —

MOTOSİKLET ARIYORUM — Az kullanılmış ve iyi bir markadan ve pahalı satılmamak şartile, satmak istiyenlerin Akaşamda (A.R.) rümuzuna yazmaları. —

SATILIK PİYANO — Alman marka bir piyano acele satılıktır. Arzu edenler her gün öğleden sonra Osmanbey Cabi caddesi Celâlpaşa Ap. No. 7 ye müracaat etmeleri. — 1

NADİR BİR (ZÜMRÜT) — 17 krattan fazla çok tatlı renkli çıplak bir zümrüt Sandalbedestanında teşhir edilmektedir. 25 ikinci kânun pazartesi günü saat on dörtte satılacaktır. —

4 — Kiralık-Satılık

KİRALIK DÜKKÂN — maçka çarşısında işlek caddede büyük ve her işe elverişlidir. İçinde terkos ve tuvaleti vardır. Maçkada 118 No. lı Behçet apartımanına müracaat. — 2

SATILIK HANE — Aksaray Valde camii ve mektebi karşısında Selimpaşa sokağında müceddet kâgir beş odalı hane satılıktır. Elektrik, havagazı, terkos vardır. İki daireye ayrılmıştır. Fiat maktuan üç bin iki yüz liradır. Aynl sokakta 11 No.ya müracaat. — 9

ACELE SATILIK APARTIMAN — Lâleli caddesi Azimkâr sokak No. 57 dört kat iki daire deniz ve tramvay caddesine nezareti fevkalâde, acele satılıktır. içindekine müracaât. — 2

UCUZ SATILIK HANE — 11 oda, elektrik, terkosu, hamamı, bahçesi ve denize nazır, yanında ayrıca iki odalı bir yeri de mevcut hane satılıktır. Kabataş İnönü kız orta okulu karşısında köşe başında 16-18 numarada içindekine müracaat. — 2

ECZANE — Kayseride Kayseri eczanesi sahibi eczacı Bay Hazım lâburatuvarını İstanbula nakledeceğinden eczanesini satmak arzusundadır. Talip olanların kendisine müracaatları. —

SATILIK KÖŞK — Boğazın en güzel yeri olan paşa bahçesinde mükemmel bir köşk müsaid bir fiatla satılıktır. malûmat için Akşam gazetesinde Bay Fuada müracaat. Telefon: 20113—3

SATILIK LÜKS HANE — Taksimde Sıraselvilerde denize nazır 13 oda, banyo ve saire, bahçeli gayet sağlam kâgir hane satılıktır. Müracaat: Telef. No. 20104. — 3

SATILIK ARSA — Koska Mımar Kemalettin mahallesi Mesih paşa So. 84 Bayan Saimeye müracaat. — 4

KELEPİR EV — Beyoğlunun merkezî bir yerinde tramvaya iki dakika mesafede senede 600 lira irad getiren çok mükemmel kâgir bir ev 3500 liraya acele satılıktır. Elektrik, havagazı, terkos tesisatı mevcut olup bina müceddet bir haldedir. Müracaat: Beyoğlu İstiklâl caddesi Rumeli Han karşısında No. 133 Hasan Bey apartıman birinci kat Kemal. —

BEYOĞLU BALIKPAZARINDA — Üzerleri salonlu betonarme iki dükkân birden kiralık ve satılıktır. Müracaat için Harbiye mektebi karşısında 295 numaralı evde bay Leona. —

ELE GEÇMEZ FIRSAT — Divanyolu cebeciler sokak tramvaya on adım mesafe on numaralı 7 oda tam konforlu müştemilâtlı ve bahçeli sarnıçlı kuyu, elektrikli adalara ve boğaza nazır kâgir hane mahkemeden satılıyor. İçindeki Bay Rüştüye müracaat. — 15

KÜÇÜKPAZARDA — Karakol karşısındaki sokak içinde Saatçi yokuşunda iki adet müceddet kâgir hane: Dörder odalı, ikişer helâlı, birer banyolu, bir miktar bahçe acele satılıktır. Kantarcılar caddesinde Vatan kıraathanesi yanındaki berber Ahmede müracaat. — 7

DEVREN SATILIK LÜKS ŞEKERCİ DÜKKÂNI — Kadıköyünde Pazaryolu 73 No.lı şekerci dükkânı sahibinin taşraya gideceğinden müsait şeraitle satılıktır. İçindekine müracaat. — 1

15 METRELİK SIRASELVİ CADDESİ ÜZERİNDE — Ve arkası denize nazır 8,70X 29 ebadındaki arsanın 8,70X19,5 ebadına mebni modern tarzı mimarîdeki apartıman inşaatı bütün malzemesile taşraya azimet dolayısile müsait fiatle satılıktır. Müracaat yeri: Sıraselvi caddesi 156 No.lı Fehmibey apartımanı üçüncü kat. — 10

ACELE SATILIK DÜKKÂN — Kapalı Çarşının en işlek mevkiinde ayda altmış lira icar getiren dükkânın yarım hissesi satılıktır. Kapalı Çarşı Kalpakçılar caddesi No. 117-119. — 1

ACELE UCUZ SATILIK EV — Kandillide sekiz odalı, su, elektrik tesisatı mevcut Boğaza nazır bir ev satılıktır. Evi görmek için Kandillide simsar bay Ömere, görüşmek için Ortaköyde Sandalcı Mecit sokak 25 No.da baytar bay Mustafaya müracaat. — 4

ACELE 1800 LİRAYA — Büyükdere Sefarethane sokağında iskeleye iki dakika mesafede nim kâgir sekiz odalı, yağlı boyalı apartıman tarzında iki mutfak, iki helâ, ayrıca çamaşırlığı, terkosu, elektriği olan 26 No.lı hane satılıktır. Görmek için içindekilere, görüşmek için Feneryolunda istasyon karşısında 16 No.ya müracaat. —

1900 LİRAYA ACELE — Atik Alipaşada Çenberlitaş tramvay durak mevkiinde üstünde oda ve helâsile 26 No.lı tütün vesaire satılan kâgir dükkân satılıktır. Almak için Feneryolunda istasyon karşısında 16 No.ya müracaat. —

VİLLÂ — Boğaziçinde Çengelköyünde iskele yanında yeni yalı. Betonarme 934 modeli, kübik, cadde ve deniz tarafında muntazam bahçeler, havuz, yüzlerce renkli balık, nadide meyva ağaçları, yediveren Avrupa gülleri, kayıkhane hem deniz banyosu, kamerye, bahçede tenvirat, yalıda terkos, telefon, gaz, elektrik, geniş oda ve salonlar, çift mutfak, çift banyo, sığınak ve bütün istirahati havi Boğazın en güzel villâsı satılıktır. Taliplerin içindekilere veyahut 38-98 numaraya telefonla müracaatları. —

SATILIK BÜYÜK HANE — 12 büyük oda, salon, parke. duvarları yağlı boya, şömine büyük mutfak çamaşırhane, sarnıç, arkası taraça açık çok güzel bir ev, apartıman için elverişli uygun bir fiatla satılıktır. Adres Beyoğlu İngiliz sefarethanesi arkasında Aslan sokak No. 13 içindekilere müracaat. — 11

5 — Müteferrik

ALMANCA DERS — Diplomalı bir Alman muallimi kendi ve yahud talebenin evinde Almanca dersi vermektedir. Akşamda Ş. C. C. 23 adresine mektupla müracaat. — 2

ALMANCA, İNGİLİZCE VE FRANSIZCA — (Bahusus ticaret şubeleri için) İstanbulun müteaddit okullarında resmen vazifeli, diplomalı bir Alman öğretmeni tarafından gayet seri ve ciddî metodlarla ders verilmektedir. Bundan maada, mekteplerde tedris edilen her branş üzerine yardım dersleri verilir. Şerait rekabet kabul etmiyecek derecede müsaittir. (Akşam)da «Terakkı» rümuzuna mektupla müracaat ediniz. — 10

DANS DERSLERİ — Hususî ve münferiden (asrî dans dersleri) Beyoğlu, Karlman. karşısında eski Polonya Nur Ziya sokak No. 3. Müracaat saatleri: (12-14) (17-20) ye kadar profesör Panosyan. — 1

SERMAYE ARANIYOR — Esası kurulmuş parlak ve garantili bir ticaret için 20 bin lira sermaye ile namuskâr ve ilmi iktisat sahibi bir şerik arıyor. (Akşam) gazetesi B M D rümuzuna derhal müracaat. — 3

KIRAATHANE — Merkez bir yerde işlek yeni mobilyeli bir kıraathane kiralıktır. Tutmak isteyenler (Akşam) gazetesinde K. rümuzuna mektupla müracaat etsin. Ortak da alınır. — 4

RİYAZİYE, FİZİK, LİSAN KIMYA VE — Olgunluk dersleri, Türkçe, Fransızza, İngilizce, Almanca, İtalyanca tercüme, tahrir, mükâleme, muhasebe, bankacılık, ve ticaret dersleri. Çenberlitaşın karşısındaki kız erkek yabancı diller dersanesi bir kaç derste müşküllerinizi giderir, sınıfta kalmak düşüncesi bırakmaz, her mektebin dersleri 5 lisanla ihtiyacınıza göre, gündüz akşam gece de veriliyor. Direktörü Ziya Çetinkaya. — 3

Denizyolları Işletmesi Kooperatifi Idare Meclisi Başkanlığından:

Kooperatifimizin senelik hissedaran heyeti umumiyesi 17 Şubat 1937 Çarşamba günü saat 14 te sureti adiyede Denizyolları idaresi muhasebe salonunda toplanacaktır.

Hissedarların içtimada hazır bulunmaları ilân olunur. (455)

Müzakerat ruznamesi şudur:

1 — 936 senesi bilânçosunun ve idare heyeti ve mürakipler raporlarının okunması ve bilânçonun tasdikile İdare meclisinin ibra edilmesi.

2 — Hissedarlara verilecek faizin ve iade edilecek sermaye ve istihlâk hisselerinin tevzilerine karar verilmesi.

3 — Yeni İdare meclisi seçilmesi.

4 — Mürakiplerin seçilmesi.

5 — Mürakip ücretlerinin tayini.

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Kiralık Emlâk

Galatada Sultan Beyazıt mahallesinde (Arapyan hanı) adı ile anılan altıncı Vakıf hanının(3, 4, 5 ve6 ncı katlarındaki boş odalar ile mezkûr hanın altında (22, 24 ve 133- 135) No.lı dükkânlar.

Kira müddeti: Teslimi gününden 31 Mayıs 937 sonuna kadar.

Beyoğlu Kamerhatun Kızılcık sokak 24 No.lı ev.

Kasımpaşa Mektep sokak 17 No.lı dükkân

Beyoğlu Hüseyinağa Mahyacı sokak 3 No.lı dükkân.

Kira müddeti: Teslimi gününden 31 Mayıs 938 sonuna kadar.

Yukarıda yazılı vakıf mallar kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. İsteklilerin 1 Şubat 937 pazartesi günü saat 14,30 da Beyoğlu Vakıflar direktörlğü akarat kalemine gelmeleri. (347)

Nafıa Vekâletinden:

11 Mart 1937 Perşembe günü saat 15 te Ankarada Nafıa Vekâleti Malzeme eksiltme komisyonu odasında 1900 lira muhammen bedelli 20 ton lama demiri açık eksiltme ile satın alınacaktır.

Şartname ve buna müteferri diğer evrak parasız olarak Ankarada Melzeme dairesinden ve Haydarpaşada Vekâlet Tesellüm Memurluğundan verilecektir.

Muvakkat teminat 142 lira 50 kuruştur.

Eksiltmeye gireceklerin 11 Mart 937 Perşembe günü saat 15 te Malzeme eksiltme komisyonunda bulunmaları lâzımdır. (136) (410)

• İstanbul belediyesi ilânları •

	Senelik muhammen kirası	İlk teminatı
Büyükadada Kumsal caddesinde 214 metre murabbaı arsa,	96	7,20
Yedikulede Kale dışı muhallesinin Kazlıçeşme caddesinde 3 No.lı eski kantar binası.	36	2,70

Yukarıda semti, senelik muhammen kiraları yazılı olan mahaller teslim tarihlerinden itibaren 937 veya 938, 939 seneleri Mayısı sonuna kadar ayrı ayrı kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuş ise de belli ihale gününde isteklisi bulunmadığından pazarlığa çevrilmiştir. Şartnameleri levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 28/1/937 Perşembe günü saat 14 te Daimî encümende bulunmalıdırlar. (289)

Türk Memuru aranıyor

Şehrimizde malî bir müessese için tercüme ve yazı işlerinde kullanılmak üzere bir Türk memura ihtiyaç vardır. Şerait şunlardır:

Askerliğini bitirmiş olacak ve 27 yaşını geçmiş olmıyacak, Lise veya Yüksek Ticaret mektebi mezunu olacak veya buna muadil tahsili bulunduğunu imtihanla isbat edecek, Almanca ve Türkçeye her iki lisanda mütekabilen tercüme yapabilecek derecede vakıf olacaktır.

Bu evsafı haiz bulunanlardan Fransızcayı da bilenler tercih olunur. Yukarda yazılı şartları haiz bulunmayanların müracaat etmemesi ve müracaatların İstanbul Posta kutusu 176 (B.Ş.) rumuzuna tahriren yapılması ve bir fotoğraf raptedilmesi.

ALMANCA DERSLERİ — Berlin üniversitesinden edebiyat ve felsefe agrejeliğine malik ve İstanbul üniversitesinde lisan tedris eden - Fransızca ve İngilizceye vakıf - genç bir Alman profesörü hususî veya grup halinde Almanca dersleri vermektedir. Muhtelif ticaret şubeleri ve bakalorya imtihanlarına hazırlık dersleri. Esaslı ve en serî yeni usullerle tedris eder. Fiatlar mutedildir. «Prof. M. M.» rümuzile (Akşam)a mektupla müracaat. — 11

ORTA MEKTEP VE LİSE TALEBELERİNE — Muktedir bir muallim tarafından az ücretle riyaziye, fen bilgisi ve fizik dersleri veriliyor. Size az zamanda mükemmel olarak derslerinizi öğretir ve imtihanınıza hazırlar. Akşam gazetesinde RD. öğretmen rümuzuna mektupla müracaat ediniz. —

İNGİLİZCE FRANSIZCA DERSLER— Tecrübeli profesör tarafından Mektepler için talebe hazırlıyor. Fiatlar müsait Kadıköy Hale sinema civarında, Hacı Şükrü sokak No. 10. Diğer yerler mektupla Akşamda prof. Leo adresine. — 1

TÜRK DİLİNDEN — İngilizce, Fransızca, Almanca, yalnız doğrudan hususî derslerle öğrenilebilir. Beyoğlunda Mektep sokağında 31 No. hanede diplome bay Tingir bu dilleri metodla iyi öğretir. — 6

DOKTOR ŞERİK ARANIYOR — Rezikosu yok, emsalsiz ve kârı çok yüksek meslekî bir ticaret için 6 bin lira sermaye ve tercihen müşterek çalışmak şartile şerik aranıyor. 5 ile 6 arası 41370 telefona müracaat. — 3

30 KURUŞA — Fransızca, muhasebe, keman, İspanyolca dersleri veriliyor. M.S.K. harflerile gazetemize tahriren müracaat edilmesi. — 2

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak gösterilmiş olan karilerimizden

Kş Kürk - PDT 120

E E - FB 10 - AR

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Ordu hastaneleri için 700 takım, subay pijamasının açık eksiltmesi 3/Şubat/937 çarşamba günü saat 14 de Tophanede satınalma komisyonunda yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 2030 liradır. İlk teminatı 152 lira 25 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (308) (357)

★

Ordu hastaneleri için 23 bin metre erat pijamalığı bez 3/Şubat/937 çarşamba günü saat 15 de Tophanede satınalma komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Hepsinin tahminin bedeli 6210 liradır. İlk teminatı 465 lira 75 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (309) (358)

İstanbul Levazım yollama müdürlüğü emrinde bulunan kamyonlar için yedi ton benzin 25/1/937 pazartesi günü saat 15 de Tophanede satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 2187 lira 50 kuruştur. İlk teminatı 164 lira 6 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (310) (356)

Muhtaç mütekaitlerle asker dullarına yardım

Umum mütekaidini askeriye cemiyeti umumî kâtibliğinden: Muhtaç ihtiyar mütekaitlerle asker dullarına:

1 — Kışlık palto,
2 — Erzak,
3 — Kömür, tevziatı yapılacaktır.

Muhtaç olanların yedlerindeki cemiyetin hüviyet vesikasile, tekaüt cüzdanlarile 27 kânunusani 937 salı gününe kadar her gün sabahtan öğleye kadar Şehzadebaşı Vezneciler cemiyet merkezine müracaatları.

İstanbul Harici Askerî KITAATI İLÂNLARI

1 — Demirköyün 12800 kilo sabunu, Vize, Alpullunun 40000 kilo kuru otu, 30000 kilo samanı.

2 — Eksiltme suretile Vizede ihaleleri yapılacaktır.

3 — Sabunun tutarı 4864 lira, kuru otun 1400 lira, samanın 525 liradır.

4 — Sabunun ilk teminatı 365, kuru otun 105, samanın 40 liradır.

5 — Üçüncü ihalesinde 27 İkinci kânun 1937 Çarşamba günü saat 11 de yapılacaktır.

6 — Şartnameler her gün arzu edenlere Vize satınalma komisyonunda gösterilmeketedir. (581) (436)

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonu İlânları

1500 Ton Linyit Kömürü

Tahmin edilen bedeli (22000) lira olan yukarıda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum müdürlüğü satınalma komisyonunca 10/2/1937 tarihinde Çarşamba günü saat 15 te kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (1650) lirayı havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 e kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (402)

4000 Metre mikâbı kereste

Tahmin edilen bedeli (168000) lira olan yukarıda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî fabrikalar umum müdürlüğü satınalma komisyonunca 8/2/937 tarihinde pazartesi günü saat 15 te kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname sekiz lira (40) kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (9650) lirayı havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 e kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (270)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Afyon İstasyonu tevsiatının eksiltmesi.

Afyonkarahisar istasyonunda yapılacak makine deposu ve müştemilâtı, kanalizasyon tevsiatı, rampa ve yolcu peronu inşaatı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye çıkarılmıştır.

1 — Bu işleri keşif bedeli 270916,23 liradır.

2 — İstekliler bu işe aid şartnameleri, projeleri ve sair evrakı Devlet Demiryollarının Ankara, Haydarpaşa, İzmir ve Afyon veznelerinden 13,55 lira mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 15/2/937 tarihinde pazartesi günü saat 15 de Ankarada Devlet Demiryolları işletme umum müdürlüğü yol dairesinde toplanacak merkez birinci komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiki ayni günde saat 14 de kadar komisyon reisliğine teslim etmiş olmaları lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanun ahkâmına uygun olmak üzere 14587 liralık muvakkat teminat.

B — Kanunun tayin ettiği vesikalar.

C — Nafıa vekâletinden müsaddak ehliyet vesikası.

D — Kanunun 4 üncü maddesi mucibince eksiltmeye girmeye bir mani bulunmadığına dair imzaları tahtında tahriri beyanat

5 — Teklif mektupları ihale günü saat 14de kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine verilecektir. Posta ile gönderilecek teklif mektuplarını iadeli teahhütlü olması ve nihayet bu saate kadar komisyona gelmiş bulunması lâzımdır.

Bu iş hakkında fazla izahat almak isteyenlerin D. D. Yolları Yol dairesine müracaat etmeleri. (135) (411)

Kadıköy icra memurluğundan:

Göztepede Mama caddesi 15 No. kireççi Hasan mal ve nakliye bedelinden makbuz ve kontrat mucibince 255 lira borçlu Fatihte Binaemini sokağında 1 No. da oturan inşaat müteahhidi Hamdi Güneye:

Alacaklı tarafından verilen 8/1/937 tarihli takip talebi üzerine berayi tebliğ gönderilen ödeme emrinin hanenize altı aydanberi gelmediğiniz haber verilmiş ve mübaşir meşruhatına ve ayrıca zabıta tahkikatına göre de hali hazır bulunduğunuz mahal anlaşılamamış olmasına binaen ödeme emrinin icra kanunu delâletiyle H. M. U. K. 141 nci maddesi mucibince ilânen tebliğat icrasına karar verilmiştir. Gazetede neşri tarihinden itibaren on gün ve nihayet bir ay zarfında bir itirazınız varsa vesika ile tevsik etmek suretiyle şifahen veya tahriren bildirmekliğin ve itiraz edilmiyecekse borcu ödemeniz ve mallarınız hakkında beyanda bulunmanız lüzumu ve aksi takdirde cebrî icraya devam olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (23546)

Kızılay Cemiyeti
Genel Merkezinden:

1 — Ayın 22 sinde kapalı zarf usulile satılacağı evvelce ilân edilen Cemiyetimize aid 600 kaleme yakın tıbbî ecza, ayın yirmi beşine tesadüf eden pazartesi günü saat 15 de açık artırmaya konulacaktır.

2 — Eczaların listesini ve satış şartnamesini görmek istiyenler tatil günlerinden maada hergün sabah dokuzdan akşam on yediye kadar Depo Direktörlüğüne müracaat etmelidirler.

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden:

Gümrük satışından: 392 mezat kaimesi 1232 kilo 504.86 lira âdi matbaa kâğıdı, 2028 M.K. 3998.984 K. 61 1. rendelenmiş ağaç sandık tahtası 3160 M. K. 2416 K. 966.40 1. sigara kâğıdı evsafında sarı renkli kâğıt'ın 3/2/937 günü saat 14 te İstanbul gümrüğündeki satış salonunda açık arttırmaları yapılacaktır. Arttırmaya gireceklerden yüzde yedi buçuk pay akçesi ve ünvan tezkeresi aranır. (448)

Kızılay cemiyeti kumkapı Nahiye şubesinden:

937 kongresini 28/1/937 tarihine rastlıyan perşembe günü saat 20 de Kumkapı Cumhuriyet Halk Partisi nahiye binasında yapacağını bildirir.

Bir Laborant ve bir Bahçıvan İsteniyor.
Yeşilköy Tohum Islâh İstasyon Müdürlüğünden:

Yeşilköy Tohum Islâh İstasyonu ekmekçilik lâboratuvarında Laborant olarak çalışmak üzere orta tahsilini bitirmiş eli işe yatkın 20-30 yaş arasında bir bayan, ve çiçek bahçesinde çalışmak üzere bir muktedir bahçıvan alınacaktır. Mesaisindeki kabiliyetin göre laboranta 50-60 ve bahçıvana 40 lira ücret verilecektir.

Arzu edenlerin evrakı müsbitelerile Yeşilköydeki müessesesye müracaatları. (378)

Türkiye Sigorta Prodüktörleri Birliği

İdare Heyeti Riyasetinden:

Birliğimizin senelik âdi kongresi 30/1/937 cumartesi günü saat 14 de Büyük Postahane arkasında Türkiye hanındaki dairemizde akdedileceğinden bütün âzanın gelmeleri.

İstanbul komutanlığı

Satınalma Komisyonu İlânları

Yedek Subay okulundaki garajın tamir ihalesi açık eksiltme ile 5/Şubat/937 cuma günü saat 15 te yapılacaktır. Muhammen keşif bedeli 255 lira 28 kuruştur. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 20 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile beraberce komutanlık inşaat şubesinden alacakları vesikalarile ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (323)

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumî neşriyat müdürü: Enis Tü
Akşam matbaası